

Nwa wù Bol gè saŋ fε kintaashε ki Lum le

Fieε fi le a Nwa wu Lum wunε le

Nwa wunε gè saŋ Bol fε bamii ba mbεmε ba Lum le ki wu s̄eeŋ bo fieε fi wu kee kune mbεmε wù le wu bamii ba Kletu le, bε fieε fi mbεmε wuyu goone le bamii bayu gēe. Nwa wuyu wunε keme fieε fichii fi kune ban'yeε ba Bol fede baŋwa be bamu bachii.

Wu le wu jεmε lε bamii bachii, kεnε Bajuu kεnε bamii ba le gε Bajuu gè keme ki bo s̄eesε bikwεε biboo lε bε Nyo, nje bo bachii keme bimbefε. Wu le wu jεmε lε ki muh s̄eesε kikwεε ke bε Nyo le gεh sege wu l̄eesε fitele yi Jiso Kletu le.

Bol gè bee wu saŋ tε ki wu s̄eesε njiεnyε wù wu gè goone ki wu ḡe wu j̄lenyε wu ḡeŋ wu ȳenj kintaashε ki bamii ba mbεmε ki Lum kiyu le. Wu gè seesε lε wu ge doo wu gεεŋ wu bu yo, wù nyū bε bo shige, wu ḡe l̄eme a bo ntεnεε, bo t̄doŋ wu, wu ḡeŋ fwe, wu ḡeŋ wu bū Sbeŋ.

Bikwεε bi mwεε mù le a Nwa wunε le

1:1-17 Feŋkeε bε kikwεε ki njεmε

1:18-3:20 Kune no bamii bachii ba yi nshεŋ le goone lε ba bv̄sε bo

3:21-4:25 Je ȳi Nyo goone lε bamii f̄e yo fε bo b̄one

5:1-8:39 Kinche kifεŋ k̄i bamii ba Kletu keme

9:1-11:36 Bamii ba Ishwala a ntāŋ wù Nyo le

12:1-15:13 Kinche ki bamii ba Kletu

15:14-16:27 Kimεsε bε ban'yeε

¹ Le mε wù Bol wù mwa lεme wu Kletu Jiso. Nyo gè bee wu tεεŋ mε le nyûme mwa ntuŋ wu Jiso, wu gεε le nfēeji saaka wù joŋe wù wu Nyo.

² Saaka wù joŋe wunε le wù Nyo gè ka wa bamii yu nchenseŋ fede yi bamii be ba ntuŋ le, no fi le ba sanj a Nwa we wù yuude le.

³ Wu le kune Mwa ye wù gè tu muh wu wuŋ, ba boo wu a kfuu chi Nfoŋ Dabi le.

⁴ Tada wese besabεŋ wù Jiso Kletu, le Nyo gɛ dunyε wu fede yi Kiyo ki Yuude le, le le Mwa ye wù kεme bvunŋa no wu gè bvuse wu yi kwe le. *

⁵ Ge Jiso Kletu fε Nyo baa mε le mε nnyûme mwa ye wu ntuŋ, wu le ŋgē bamii ba woŋ bachii ba le gε Bajuu gε léesε fitele yi ye ye le, bo yûge nyu wu le bo yuuse jee che.

⁶ Beŋ te le ŋgoo yi bamii ba Nyo le wu tεεŋ le bo nyu bamii ba Jiso Kletu.

⁷ Nsaŋe ŋwa wunε fε beŋ le bachii ba le fitele fi Nyo ba le Lum, ba wu le wu tεεŋ le bo nyûme bamii ba le be.

Nyo wù Chiji wese besabεŋ be Tada Jiso Kletu dûnyε fitele fi joŋe fε beŋ le, bo ka bo nyâ beŋ be muntele mù nyiεgee.

Bol gè goone ki wu lâ jige a bamii ba Lum le

⁸ Ngoone ki n'ya nya kiyone Nyo waŋ le nje beŋ bachii fede yi Jiso Kletu le, nje woŋ wuchii jεme kune fitele fi beŋ le beŋ leesε yi ye ye le.

⁹ Nyo wù nlene wu le be fitele fiaŋ fichii yi saaka wù joŋe wu kune Mwa ye, wu beεyi jiŋ yi nsa waŋ, nto ŋkwaji beŋ segechii a buunε chaŋ le.

* **1:4** Kεnε le, “Jiso Kletu le Nyo gè dunyε bε bvunŋa bwe fede yi Kiyo ki Yuude le le Mwa ye no wu gè bvuse wu yi kwe le.”

10 Nge ndoo mbuune nlēge le je ne taŋlo yi yεnε, nto a bεŋ le, mεεse, fε Nyo le wu bεεŋ,

11 nje ŋkoŋe baan̄ ki n'yēŋ bεŋ le, wu le nyâ bεŋ nnya yi a Kiyo le, yi ḡe bεŋ t̄eεme.

12 F̄i le le, ne besabεŋ yûfε muntele mwesa, fitele f̄i bεŋ leesse yi Nyo le yûfε fiaŋ, fiaŋ yûfε fiena.

13 Boon̄ ba bwεεŋ, ŋgoone le bεŋ kεε le nle ŋka wa chikε le, chikε le, le nlé nto, ŋka ne, f̄iεε jeese gεh mε. Ŋgoone le nto ki nk̄eme ŋgwejε a bεŋ le gεh yεεŋyεεŋ no nle nk̄eme wa a bamii ba le gε Bajuu le gε.

14 Lεme chine fε bamii bachii le le yi kikwεε kaŋ le, kεne le bamii ba woŋ wù yuu wa le, kεne le ba baan̄ nchvuuŋ, kεne le bamii ba kεme bvufee, kεne le ba baan̄ biyuŋ.

15 Le f̄iεε f̄i fitele fiaŋ bεdε yu baan̄ ki nf̄ejε saaka wù joŋe bεŋ ba Lum le tε.

Bvuŋga bvu saaka wù joŋe wu Nyo

16 Bεŋ kēe le gε nk̄eme bvuya yi saaka wù joŋe wù wu Nyo le gε. Nje le fo fε bvun̄ga bvu Nyo le, ki wu bvûsε muh wuchii wu le wu leesse fitele yi ye ye le, le. Saaka wunε gεεne ŋkuse nyu fε Bajuu le fε wu gεεŋ te fε bamii ba le gε Bajuu le gε.

17 F̄i le le saaka wù joŋe wunε duunyi je ȳi Nyo jode le muh le chaan̄ a wu jii. Fi fine kεge f̄i gεεŋ f̄i mεεse yi fitele f̄i mwεdε lese yi ye ye le. Nyu f̄iεε f̄i ba le ba saŋ le,

“Muh wù chaan̄ lé wu chēe nje fitele f̄i wu lese yi Nyo le.”

Shéŋ bεεne Nyo bε bamii ba gee gε mwεε mu chaan̄ gε

18 Nj̄eme ne fε ndu le shéŋ yi Nyo to yi bεεne wu fεwe bε bamii ba fan̄e wu bò gee mwεε mù le gε

chaan gε, gee chiboo chī befe chi yige kinchiεεŋ ki mwεε kune Nyo.

19 Yi bεεne noo nje fιεε fi bamii tanlo ba kεε kune Nyo le fi yεne andaŋandaŋ, nje wu wù Nyo le wu chunyε wa bo le.

20 Kεge lo feŋkeε no Nyo gɛ fε woŋ, bvunŋa bwe bvun kage gε, bε no wu wù Nyo le, fi nyu lε bamii le bo yεŋ wa wu le bo ka bo kee wu yi mwεε mù wu fε wa le, mo no bamii yεde gε wu le gε. Noo, gε je ka nyume yu yi bo ge bo ja bo woose bo duu lε gε bo kee Nyo gε.

21 Mo no bo kee Nyo noo, gε bo ηgvuune wu njε Nyo gε, kεnε bo nyaa wu kiyone gε. Baŋkwajε baboo le bo ja bo tu ba achiji. Bikwεε biboo bi biyεse le bi yisε nyume bε kijibε.

22 Bo duu lε bo kεmε bvufee, bo ja bo tu nyu biyuŋ.

23 Bo chinε ki bo bεεŋse Nyo wu bvukugε wù tanlo wu gε kwe gε, bo tu bo buune nyume fε mumoso le mù ba kεnyi bε chiaan mu tu mu fιεεnε bamii ba tanlo bo kweeyε, bε munyii mo nyáŋ yĩ jiεnyi we, bε yĩ chiide ate kuu.

24 No fi le noo Nyo mo wu chinε bo le bo tu bo gee wa nyume mwεε mù muntele muboo goone nyume mwεε mu nyiεŋ, bo gee noo bε ye yiboo, muh bε muh, bo mo choose bikwεε biboo.

25 Bo le bo kuse nchiεεŋ kune Nyo wu tu chimbiaŋ, bo ka buune bo lεne nyu mwεε mù Nyo fε le, fede ki bo buune bo ka lεne nyu wu wù le Nfε le. Nyume wu wù bo kεmε ki bo bεεŋse segechii bo luu gε. Fi nyûme noo.

26 No bo gee noo, Nyo mo wu chinε bo le, ye tu yi

yufe bo ki bo g  e mw  e mu kinchoose. Bik  e gime f  e bik  e bamu le, Nyo g   baan   f  e g  e bik  e le bo g  e noo g  .

²⁷ Le g  eh y  e  y  e  j no bile  j  e chine je yi Nyo g   f  e le bo g  ime b  e bik  e yu, ye tu yi yufe bo ki bo g  ime nyume f  e bile  j  e bamu le. Bile  j  e gee mw  e mu kinchoose b  e bile  j  e bamu. No bo gee noo bo mo jode   ge yi bikw  e biboo le, w  u le nlan  e w  u gee chiboo chi befe.

²⁸ No bamii bayu baan   y  e  n g  e le fi kooji ki bo kee Nyo g  , Nyo mo w  u chine bo le le bo k  eme bvufree nyu bvu kiyun  , bo mo bo g  e mw  e m  u bo k  eme g  e ki bo g  e g  e.

²⁹ Muntele muboo mo nyume mu yise b  e mw  e m  u mbefe yeye yeye. Bo gee g  e mw  e mu chaan   g  e, bo ndefe ajii, bo k  eme muntele m  u mbefe, bo b  e  ne bindon   b  e bamii, bo yuuyi bamii, bo juu bvuju, bo l  e  de kinlele, bo jii  e bamii b  e ajii a befe, bo kuuj  e kinkuuj  e,

³⁰ bo che  je b  e ajee a bamii, bo ban   Nyo, bo s  e  ne bvuse  ne, bo te  eme bikw  e, bo chiaase ye, bo mone bvulu, bo te  eme bikw  e b  e bachiji baboo mo babwee baboo.

³¹ Bo le biyu   bo ya l  eme g  e yi yi yiboo le g  e. Bo nyiege b  e bamii bamu, bo koode g  e yii f  e bamii le g  e.

³² Bo gee noo bo kee g  eh le Nyo le w  u leje wa le muh w  u gee mw  e mun  e k  eme ki w  u kw  e. Geen  , bo gee g  eh bo g  e  ne yu f  we f  we, bo ka toone bamii b  o gee kfuu chi mun  e mw  e.

2

Nyo l  e w  u g  e w  u s  age muh w  u b  ii gee chi mw  ede

le

¹ Noo, wo wu sage gee chi muh mu lε kεnε le wo wu yεεŋ, wo kēe tε le wo fuge gε jiale gε. Wo kēe le no wo sage gee che, wo lēese nyu kikwεε kūŋ yi ηgε le, nje wo wù sage wεε gee tε fιεε fι wù gee.

² Besabεŋ kee lε, Nyo nε noonj ηgε yi bamii ba gee munε mwεε le, tu wu noonj nε wu bii nyu nchιεεŋ le.

³ Noo, wo wεε wù sage gee chi bamii ba gee kfuu chi mumwεε mwεε, geenε wo kibεε gee tε mu, wo kwaji lε wo lε wo gē wo bōnε yi chiaaŋ yi nsa wù Nyo le?

⁴ Kεnε wo yεne gε le Nyo kεme fitele fι joŋe fε bamii le baanj, wu koode yii baanj, wù nyu tε nyiεgee baanj gε? Wo yεne noo wo jode lε le fιεε fι achiji, gε wo kee lε fitele fι joŋe fι Nyo fε wo le, duunyi lε wo kûsε fitele fiuŋ.

⁵ Geenε no wo le wo faŋ ki wo kûsε fitele fiuŋ, wo tu wo gee lo fι tεεme fι gεεne lo fwe, noo wo tâade nyume ηgε fε kikwεε kūŋ le, wù lε wu gē wu nyû juu chī Nyo lε wu dûnyε shéŋ yǐ bεεne wu sege wu sage bamii bachii a je yǐ kooji le.

⁶ Nyo lε wu lâŋε muh wu mumwaa wu mumwaa bii gee chi mwεde le.

⁷ Bamii ba kaane shéŋ yi lεme chī joŋe le, bo goone nyu bvukuge bε ηgvunε mo kinche kī kage gε, wu lε wu gē wu nyâ kinche kī kage gε bo le.

⁸ Geenε bamii ba jiŋe gεh nyume fε bikwεε biboo le, bo faŋ ki bo yu nchιεεŋ le, bo gee nyu mwεε mū mbefe, le Nyo nyume wu gē wu dûnyε shéŋ yǐ toonyi bε ηgε bo le.

⁹ Manluŋ ma baanj bε nsaasε lε wu gē wu nyûme fε muh wuchii wù gee kimbefε le, kεge yi Bajuu le

gεεne yi bamii ba le gε Bajuu le gε.

¹⁰ Geenε, bvukuge bε ηgyunε mo nyiεgee lé wu gε wu nyûme fε bamii ba gee gee chî joŋe le kεge yi Bajuu le gεne yi bamii ba le gε Bajuu gε.

¹¹ Filé fi gê fi nyûme noo nje gε Nyo to wu duunyi yeeye yeeye gε.

¹² Bamii bachii ba gee kimbefε bo ya kεme gε banchi ba Muse gε, bo lé bo gê bo lêe ηgε le mo no ba kεme gε banchi gε. Bamii bachii ba gee kimbefε bo nyume a nchi kuu, ba lé ba gê ba sâ bo ba bii banchi bayu le.

¹³ Fi le noo nje gε Nyo nyume wu gê wu jô muh le wu le chaan̄ a wu jii nje wù gee fieε fi nchi jεme seŋ gε. Wu lé wu jô muh le wu le chaan̄ nyume sege mwεde gee fieε fi banchi goone.

¹⁴ Bamii ba le gε Bajuu gε, bo nyume nchi seŋ, bo ja bo tu bo gee mwεε bε baŋkwajε baboo, nyume mwεε mù banchi goone, tu le wa nchi fε bikwεε biboo le, mo bo kεme gε banchi ba Nyo nya Bajuu le gε.

¹⁵ Fifieε chuunyi le fieε fi banchi goone, Nyo le wu saŋ fε muntele muboo le. Muntele muboo leme te jin̄ yi nsa wuyu. Bo doo bo gee fieε fi befe, fitele sage bo. Bo doo bo gee fieε fi joŋe, fi toone bo.

¹⁶ Mwεε munε lé mu gê mu kôoshε juu chî Nyo lé wu gê wu sâ mwεε mu bamii bachii gee nyile le fede yi Kletu Jiso le, no saaka wù joŋe wù nfeeji duunyi.

Bajuu chiaase ye bε banchi

¹⁷ Wo wù teŋe kikwεε kuŋ le muh Bajuu wo gεede kikwεε yi banchi ba Muse le, wo yuge ye le wo le muh wu Nyo,

18 ba gè yεyε wa wo bε banchi wo kεε fιεε fi Nyo goone, wo kee tε fιεε fi joŋe chuule.

19 Wo kee chuule lε le wo wù duunyi je binfeen le, wo nyume tε kin'yesε fε bamii ba le kijibε le.

20 Le wo wù teefe biyun, le wo wù yεyi bamii ba maa mwεε njε mumwone mu boon. Wo gee noo njε banchi le bo nya wa wo bε bvufee bvuchii mo nchiesεŋ.

21 Wo wù yεyi bamii noo, wo yεyi tε kunj kikwεε? Wo wù feeji lε keefε muh choŋ bvuchon gε, wo gee nεε fiuŋ?

22 Wo wù jεme lε keefε juma muh kεne kwε muh giŋ bε muh mu gε, wo tε gee gε noo gε? Wo wù kaji lo fιεε kune mumooso gε wo tε choŋe mwεε yéh yi kintanyε yi mumooso le gε?

23 Wo wù chiaase ye bε banchi ba Nyo, gε wo choose Nyo no wo ŋode banchi bayu gε?

24 Le fιεε fi ba le ba saŋ lε, “Bamii ba le gε Bajuu gε to bo cheŋe bε jee chi Nyo, nyu kiŋge kena bεŋ Bajuu kĩ bεŋ fede.”

25 Ki ba chvuu muh yeh kεme maajε*, nε fi nyume lε muh wuyu gee fιεε fi banchi duu. Geenε, wo nε ŋode banchi, tu nchvuse yeh wù ba chvuse wo yeh wuyu le njε wo baan kinshushu.

26 Muh nε baan kinshushu, wu gee fιεε fi kooji fi banchi goone, ba gε mo ba jo lε ba le ba chvuu wa wu yeh, mo no wu baan kinshushu gε?

27 Noo, bamii ba baan binshushu yi nyan yi ye le, geenε bo gεede banchi, bo lé bo gê bo lêesε bεŋ Bajuu ŋε le, bεŋ Bajuu ba kεme banchi ba bo gε

* **2:25** Nchvuse ye duunyi lε bo le kfuu chi bamii ba Nyo gε gwo mankaŋ bε bo.

saŋ, bεŋ ka chvuse bamii yeh, geenε bεŋ ka ŋgode banchi bayu.

²⁸ Beŋ kēe le gε muh wu Bajuu wù kooji nyu wu ba yεne gεh nyu ye ye le gε. Gε nchvusε yeh wù kooji nyume fιεε fi ba yεde fi le akfuuŋ yi nyan yi ye le gε.

²⁹ Muh wu Bajuu wù kooji le wu a fitele le. Nchvusε yeh wù kooji le wu a fitele le, wù seese Kiyo ki Nyo, gε nyume wù bii banchi ba ba saŋ lo le gε. Wuwεε muh to bεεŋse nyu Nyo wu. Gε to bεεŋse nyu bamii wu gε.

3

Nyo to wu leme gεh yi jε ye le

¹ No fi le noo, Bajuu federbamii bamu yi la le? Maajε le yu yi nchvuse wù ba chvuse bamii yeh le?

² Eεŋ, Bajuu federbamii bamu a jé yϊ duude le. Fi baan̄ le le Nyo gε bee wu nya jε ye nyu chiaan̄ yiboo le.

³ Taŋlo bo mo bo du le no bamii bamu gε baan̄ lεŋ gε yi jε yiyu le gε, tu fifiee le fi ge le Nyo gε ka wu leme yi jε ye le gε?

⁴ Gε taŋlo fi kooshe noo gε! Mo no bamii bachii le bamii ba chimbian̄, Nyo lεme gεh yi nchiεεŋ le, no ba le ba saŋ le,

“Nyo, wo doo wo jεme, njεmε wo nyu gεh wù kooji. Wo to wo soo gεh lo nsa wo.”

⁵ Geenε, nε gee chesa besabεŋ chī le gε chī chaaŋ gε, fii ki chi ge le gee chi Nyo chī chaaŋ duunyi chuule, tu taŋlo besabεŋ du le la? Taŋlo besabεŋ du le Nyo baan̄ ge gε chuule ki wu nōoŋ ŋgε yi ye yesε

besabεŋ le gε? Mbiide nε nyu no muh wu wuŋ to wu biide.

⁶ Ge tanlo fi nyume noo gε! Nε fi le noo, Nyo ge wu jiεnyε nεe fe wu sa woj?

⁷ Geene nε mbiane chimbiaŋ chi gee nchiεŋ wu Nyo chuunyi wu gεene lo fwe fwe wu too bε mbεεŋse fe jee che le, bo ka bo sâge mε le nle muh wu kimbefε nje la?

⁸ Fi nε le noo bee gε ka be du lε, “Fi joŋe lε besabεŋ gεe bimbefε wu lε mwεε mù njoŋe tōo?” Njεmε wunε le wu bamii cheŋe bε jee chesa yu bo duu lε jεmε bee. Bobaa bamii lé bo gε bo kēmε ηgε wu bo kεmε ki bo kēmε.

Gε muh wu chaŋ nyu lo yu gε

⁹ Bee le be jεmε mεeſe lε la? Bee Bajuu fede bamii bamu? Faane mbεŋ! Bee le be yεŋ wa lε Bajuu mo bamii ba le gε Bajuu gε, le chiaaŋ yi bvunga bvu kimbefε le.

¹⁰ Fine ſiee le no ba gε saŋ lε,
“Gε muh wu chaŋ nyume yu gε, mo wu mumwaa.

¹¹ Gε muh nyume yu wu kεmε bvufee gε,
gε muh nyume yu wu goone Nyo gε.

¹² Bamii bachii le bo baa wa jin Nyo le.
Bo bachii tu wa mwεε mù achiji.

Gε muh nyume yu wu gee ſiee fi joŋe gε, mo wu mumwaa.

¹³ Bo le bo yaasε munse bo gεε mu yεse nje jεŋ.
Bo le bamii ba chimbiaŋ.

Njεmε wu bude de yiboo le taŋlo wu yuuyε muh nje ayεŋ a fimbvushεŋ.

¹⁴ Jé yi loŋ be njεmε wu luji le wu yisε de yiboo le.

¹⁵ Bikaa biboo yaafe chige ki bo yuuyε lo muh.

¹⁶ Bo to bo cheŋe bε mwεε,

bo too bε ŋge manjuu le manchii ma bo gεeñe mo
le.

¹⁷ Gε bo kee lo fieε kune kinche kĩ nyiεgee gε.

¹⁸ Gε bo keme nfaaŋ wù wu Nyo fε muntele muboo
le gε."

¹⁹ Besabεŋ le be kεe mεeße le fieε fi banchi jεme,
bo jεme nyume bamii ba le a banchi kuu, wu lε
keefε muh to wu kεmε lo fieε fi wu wôose wu jεmε
gε, no muh wuchii wu yi woŋ kfunε le, lε wu gε wu
lεenj a Nyo jii wu tānyε jwe we.

²⁰ Beŋ kēe lε, gε muh wu wuŋ nyume yu wù Nyo
lε wu gε wu jō wu lε wu le chaaŋ a wu jii njε wu gee
fieε fi banchi goone sεŋ gε, nje banchi gee bamii
kee lo mwεe mù mbefe mù bo gee.

Je yi Nyo jode le muh le chaaŋ yu

²¹ Geenε, mεeße Nyo le wu dunyε wa je yi wu jode
muh lε wu le chaaŋ yu a wu jii. Gε je yiyu kεme
fieε ki yi gε bε banchi gε. Je yiyu yinε le banchi ba
Muse mo mwεe mù bamii ba ntuŋ wu Nyo gε san
gε toone wa.

²² Je yi Nyo jode lε muh le chaaŋ yu, le yi bii fitele
fi muh leese yi Jiso Kletu le. Nyo gee fine fε muh
wuchii wù le wu leesε fitele yi Kletu le, nje fε Nyo
le gε muh mu nyu yeeye gε,

²³ no muh wuchii le wu ge wa kimbefε wu mo
wu nyume je yi ndefe le fε bvukuge bvu Nyo le.

²⁴ Geenε, Nyo le wu dunyε fitele fi joŋe fε bamii
le ki wu nyâ bo bε nnya yi achiji ki wu jō bo lε bo
keme gε jiale gε. Fine gε fe yi Kletu Jiso wù gε sunε
bamii chiaaŋ yi ŋge le.

²⁵ Nyo gε be wu nya wu njε muntufe ki ba ge
kimaanj yu bε kilemε ke. Kimaanj kine le fε bamii

bachii bò le bo leesε fitele yi ye ye le. Wu gè ge kimaan̄ kinε ki wu dûnyε lε wu wù Nyo le muh wù chaan̄, nje wu wù Nyo gè kaane lo shéñ be bimbefε biboo bì bo gè shee bo gee fweele.

26 Fine fieε gè bee ki fi dûnyε yi kife ki mεεse le lε wu wù Nyo kibεε le muh wù gee mwεε mù chaan̄, ka nyume wu wù jode muh wù le wu leesε fitele yi Jiso le njε mwεde keme gε jiale gε.

27 No fi le noo, tu fieε baañ yu fi tanjlo besabεñ bεεñse ye yi fi le? Ge fieε nyu yu gε! Ge fi nyu gε nje la? Tanjlo nyu nje leme chimi chī bee lεne? Ya noo gε, shige mbεñ! Fi leme nyu yi fitele fi muh leese yi Jiso le.

28 Ne no fi le. Bee le be gεε lε Nyo jode muh lε mwεde le jiale señ nyu nje fitele fi wu leese yi Jiso le, ya nyu gε nje wu gee fieε fi banchi goone gε.

29 Noo lε Nyo le geh Nyo wu Bajuu maa? Ge nyu te Nyo wu bamii ba le gε Bajuu gε? Eεñ, wu le te Nyo wu bamii ba le gε Bajuu gε.

30 No Nyo me geh wu mumwaa, nyu wu wù lé wu gē wu jō bamii ba ba le ba chvuu bo yeh lε bo le jiale señ, me geh nje fitele fi bo leese yi Kletu le, le geh yεεñyεεñ no wu lé wu gē wu jō ba le binshushu lε bo le jiale señ te fede yi fitele fi bo leese yi Kletu le.

31 Fi le lε besabεñ mwase banchi nje fitele fi besabεñ leese yi Kletu le? Chwεse mbεñ, gε tanjlo fi nyu noo gε! Fi le lε besabεñ keme ki be leme lo yi banchi le.

4

Ablaham le njin̄e wù muh wù Nyo gè jo lε wu keme gε jiale gε

¹ Tanjlo besabεŋ du lε Ablaham wù chiji kfuu chesa besabεŋ gè yεŋ le la kune saaka wunε?

² Nε Nyo fεnε gè jo Ablaham lε wu kεme gε jiale gε le nje lεme chi joŋe chi wu gè ge, tu tanjlo wu kfūune gvuu kune fi. Geenε, gε wu kεme lo fιεε fi wu tanjlo wu kfūune gvuu yu a Nyo jii gε,

³ nje Nwa wu Nyo duu lε,
“Ablaham gè bee wu leesε fitele yi Nyo le,
Nyo mo wu jo wu lε wu le muh wù chaan.”

⁴ Muh wù lεne ba laanje wu, sege wu doo wu lεŋ
ba laŋε wu, bo gε ya bo jo lε nlaŋε we le lo nnya yī
ba nyaa wu le gε. Ba jo lε le nlaŋε we wù wu kεme
ki wu kēme.

⁵ Geenε, muh ne le nje wu lεŋ fιεε sεŋ, wu leesε
nyu fitele yi Nyo le wù jode bamii ba befe lε bo le
nje bo kεme jiale a wu jii sεŋ, tu Nyo lε wu jo mwεdε
lε wu le muh wù chaan a wu jii nje fitele fi wu leese
yi ye ye le.

⁶ Dabi tε gè jεmε lε kinlanje kī baan le ki bamii ba
Nyo jode lε bo le chaan a wu jii nyume gε nje lεme
chi bo le bo lεŋ gε.

⁷ Wu gè jεmε lε,
“Kinlanje kī baan le fε bamii ba Nyo le wu daayε
wa gee chiboo chi befe,
wu baŋε bimbefε biboo.

⁸ Kinlanje kī baan le fε muh wù Nyo baan ηgodε gε
kite ki kimbefε ke gε.”

⁹ No fi le noo, tu kinlanje kī baan kinε le gεh fε
bamii ba bo le bo chvuu bo yeh maa le? Noo, ki le
tε fε ba baan binshushu le le? Besabεŋ bee be jεmε
wa lε, “Fitele fi Ablaham gè leesε yi Nyo le, gè ge
Nyo jo wu lε wu le muh wù chaan.”

10 Nyo gè jo Ablaham lε wu le muh wù chaaŋ nyu sege la? Gè bee ba chvuu wa wu yeh, noo wu baan kinshushu le? Gè bee wu baan kinshushu. Gè bee ba baan wu yeh a chvuu gε.

11 Ba gè chvuu wu yeh nje njiŋε ki fi dûnyε lε wu le wa muh wù chaaŋ nje fitele fi wu gè leesε yi Nyo le sege wu gè baan kinshushu. Noo Ablaham mo wu tu wù nyu chiji bamii bachii ba le ba leesε fitele yi Nyo le, ba ba baan bo yeh a chvuu gε, wu lε Nyo jō tε bo lε bo le bamii ba chaaŋ a wu jii.

12 Wu le tε chiji bamii ba, ba le ba chvuu wa bo yeh, ya nyu gε nje bo le bo chvuu bo yeh gε. Le nje bo le bo jo kikaa ke yi fitele fi wu gè leesε yi Nyo le, fε ba to ba chvuu wu yeh.

*Ablaham gè kême flεε fi Nyo gè ka
nyu nje fitele fi wu gε leesε yi Nyo le*

13 Nka wù Nyo gè ka Ablaham bε boonj be lε bo lε bo kême kikwεε ki nshεŋ le, gε gè bee nje Ablaham gè gεede banchi gε. Gè bee nje fitele fi wu gè leesε yi Nyo le, Nyo jo wu lε wu le chaaŋ a wu jii.

14 Nε gè bee lε bamii ba lε ba kême flεε fi Nyo gè ka le geh ba gee no banchi goone, tu fitele fi bo leese yi Nyo le kême gε maajε gε, nka wù Nyo gè ka wuyu nyu tε achiji.

15 Flεε fi le, le lε banchi to bo gee shéŋ toonyε lo Nyo, nε nchi gè bee gε yu gε, flεε fimi gε ka fi nyu lε muh le wu ngodε nchi gε.

16 Fi mo fi tu fi nyu lε, nka wuyu bii nyu fitele fi wu gè leesε yi Nyo le, wu lε nyū fitele fi jongε Nyo dunyε wu le, flεε fi wu gè ka wa fiyu kême ki fi kôoshε fε kfuu che le chichii, nyu gε fε bamii ba lεme yi banchi le maa gε. Le tε fε bamii ba le

ba leesε fitele yi Nyo le, yεεηγεεη no Ablaham gε
leesε, nje Ablaham le chiji wese besabεη bachii ba
le bamii ba Nyo.

17 Finε le no ba le ba saŋ, Nyo duu Ablaham le lε,
“Nle ŋge le wo nyûme chiji bituŋ wesee.”

Wu le chiji wese besabεη a Nyo jii. Le Nyo wu
Ablaham gε leesε fitele yi ye ye le. Nyu wu wù gee
bamii ba kweeyε wa kaase bo tuu yu. Wu ka gee
mwεε mù gε baaŋ yu a nyu gε fe mu nyume yu.

18 Ablaham gε bee wu biji gεh nyu fwe wu kee lε,
wu lé wu kêmε fieε fi Nyo gε ka mo no wu gε bee gε
wu biji fwe yi fieε fimi le gε. Geenε, wu leesε gεh
nyu fitele yi Nyo le fi to fi jiεnyε wu tu, “Chiji bituŋ
bǐ duude”, gεh no Nyo gε ka wu le lε,

“Booŋ buŋ lé bo gε bo lôone lo.”

19 Gε bee Ablaham gεεne wa biluŋ gwii, geenε wu
baaŋ a wεε gεh yi fitele fi wu gε leesε yi Nyo le gε,
mo no wu gε yεde kikwεε ke le lε wu le wa njε muh
wu kwe wa, wu yεde tε lε kwεε wù Sela le kase, a
tee che jun wa.

20 Wu gε baaŋ kε gε wu kεme kimajε wu lε wu ja
wu kêmε muntele munfεε kune ŋka wù Nyo gε ka
wu yu gε. Fitele fi wu gε leesε yi Nyo le gε bee
fi tεεme fi gεεne lo fwe, wu mo wu tume gεh nyu
maŋkuŋ ma Nyo.

21 Wu mo wu bεεŋ bε fitele fie fichii lε Nyo kεme
bvunŋa ki wu gε fieε fi wu gε ka.

22 Nε fieε fi wu gε leesε fitele yi Nyo le, fi gε ge Nyo
jo lε wu le muh wù chaŋ.

23 Geenε, njεmε wu lε, “Nyo gε bee wu jo wu noo”,
gε ba gε saŋ nyu fe Ablaham le maa gε.

24 Wu le te fε besabεŋ le. Nyo wù besabεŋ leese fitεle ye ye le, lé wu jô te besabεŋ noo. Le wu wù gè bvuse Jiso wù Tada wese besabεŋ yi kwe le.

25 Jiso le wu ba gè nya wu kwe nje bimbefε biesa besabεŋ. Nyo kaase wu bvuse wu yi kwe le wu lε wu jô besabεŋ le bee keme gε jiale gε.

5

Bvujoyε bvù besabεŋ keme nje Nyo le wu jo wa besabεŋ le gε besabεŋ keme jiale gε

1 Mεεse no Nyo le wu jo wa besabεŋ lε besabεŋ keme gε jiale gε, nje fitεle fi besabεŋ leese yi ye ye le, besabεŋ mo be nyume yi nyiegee le besa bo nje fies ε fi Tada wese besabεŋ wù Jiso Kletu ge.

2 Ge wu fε be keme je fε be lee fitεle fi joŋe fi Nyo fi besabεŋ le yi fi le mεεse nje fitεle fi besabεŋ leese yi ye ye le. Besabεŋ laŋeye no bee jiiŋe fwe be kee lε besabεŋ lε be gε be kēmε fε bvukuge bvu Nyo le.

3 Ge kage noo gε, besabεŋ laŋe te ye yi baŋgε ba besabεŋ yene le, nje besabεŋ kee lo lε baŋgε gee muh kee ki wu kāane shéŋ.

4 Le ŋkanε shéŋ wù gee Nyo bεεŋse lε muh wunε kooji lo. Nyo doo wu bεεŋse muh lε wu le wu kojε, wu mo wu biji geh wa nyume fwe yi fies ε le, wu kee lε wu lε wu kēmε.

5 Fies ε fi besabεŋ biji fwe yi fi le gε taŋlo fi yu fi fε kuu gε, nje Nyo le wu yisε muntele mwesa besabεŋ bε kiŋkoŋε ke feder yi Kiyo ki Yuude kí wu nya bee le.

6 Fi le le sege besabεŋ gε baŋn jε taŋlo besabεŋ fi bikwεε biesa sεŋ, Kletu gε to yi kife kí kooji le, wu kwe nje besabεŋ bamii ba kee gε Nyo gε.

7 Le nchiεεŋ le fi tεεme fε muh kwe nje muh mu wù le gε be jiale gε, taŋlo no muh mu moŋ ki wu kwê nje muh mu wù joŋe.

8 Geene, Nyo gè dunye kiŋkoŋe ke fε besabεŋ le a je yinε le lε, sege besabεŋ gè baaŋ bamii ba befe, Kletu kwe nje besabεŋ.

9 Mεεse no besabεŋ le, kilεmε ke, ge wa Nyo jo besabεŋ le besabεŋ le jiale sεŋ, tu wu lé wu gēεŋ fwe wu bvuse besabεŋ chiaan yi shéŋ yí bεεne Nyo bε bamii le.

10 Fí le lε, sege besabεŋ gè baaŋ bamii ba kimbanε ba Nyo, kwe yi Mwa ye fε kimaanŋ besabεŋ le bε Nyo, tu wu lé wu gēεŋ fwe mēεse ki wu bvûse bee bε kinche ke no wu le wu fε kimaanŋ kine besabεŋ le bε Nyo.

11 Ge kage fine maa fí besabεŋ laŋeye nje fí gε. Besabεŋ laŋeye tε bε Nyo nje Tada wese besabεŋ wu Jiso Kletu wù le wu fε kimaanŋ kine besabεŋ le bε Nyo.

Fieε fí Adam gè to bε fí Kletu gè to bε fí

12 No kimbefε gè fe yi muh le wu mumwaa fε ki to yi nshεŋ le, kwe fe yi kimbefε le fε yi to, kwe mo yi laan gεh noo yi gεεŋ muh le wuchii, nje muh wuchii le wu ge kimbefε.

13 Kimbefε gè bee wa yu yi nshεŋ le, fε Nyo nya banchi. Geene, banchi le njε bo le yu sεŋ, ba gε ya ba ŋode kite ki bimbefε bi bamii gee gε.

14 Kεge yi kife ki Adam le too bude yi ki Muse le kwe gè kεme bvunŋa a bamii bachii we mo no bo gè gee bimbefε bo ya gee gε njε Adam wù gè ŋode nyu nchi gε. Adam gè bee a je yimi le njε Kletu wù gè bee ki wu tô.

15 Geenε, gε nya yi Nyo nyaa bamii le achiji nyu njε kimbefε ki Adam gè ge gε. Nε bamii ba duude gè kweeyε nje kimbefε ki muh wu mumwaa, tu le nchiesεn le fitele fi joŋe fi Nyo le bε nya ye yī gè to nje fitele fi joŋe fi muh wu mumwaa wù le Jiso Kletu, lé fi tō fe bamii le wesee fi duu fi fese lo.

16 Gε fiesε fi nnya yi Nyo yinε yī Nyo gè nya achiji gè to yu nyu yεεŋyεεŋ nje fiesε fi kimbefε ki muh wu mumwaa wεε gè to yu gε. Kimbefε ki muh wu mumwaa le ki to bε nsa fe bamii le bachii ki leesε bo ηgε le. Geenε, nnya yi Nyo yinε yī gè to ajin a bimbefε bi bamii ba duude le yi ge Nyo jo bo lε bo le jiale sεŋ.

17 Nε kimbefε ki muh wu mumwaa gè ge kwe kεmε bvunja a muh wuchii we nje muh wu mumwaa wεε, tu bamii bachii ba le bo fi kiŋkoŋε ki baan kinε, mo nnya yī le njo wù Nyo le wu jo bamii achiji le bo le chaaŋ, bo lé bo kēme kinche ne baan nje muh wu mumwaa wù le Jiso Kletu.

18 Noo, no kimbefε ki muh wu mumwaa gè to bε ηgε fe bamii le bachii, le geh yεεŋyεεŋ no gee chi muh wu mumwaa chi chaaŋ le chi ge lε Nyo jo bamii lε bo le jiale sεŋ, bo bachii ge bo kēme kinche.

19 Fi le lε geh no muh wu mumwaa gè temε kikwεε bε Nyo fine ge bamii ba duude mo bo tu bo nyu wa bamii ba befe, le geh no muh wu mumwaa gè yu Nyo le, fi ge Nyo nyu wu to wu jo bamii ba duude lε bo le chaaŋ a wu jii.

20 Nyo gè nya banchi ki bo ge lε bimbefε duu. Geenε, no bimbefε duude le no kiŋkoŋε ki Nyo duude tε fe bamii le fede lo.

21 Fi le noo wu lε, no kimbefε kēme bvunja a bamii we bo kweeyi, le geh tε noo no kiŋkoŋε ki

Nyo këme bvunga a bamii we fede njo wù Nyo jode bamii lë bo le chaañ a wu jii, ki wu gê wu nyâ bo bë kinche kĩ kage gë nje Jiso Kletu wù Tada wese besabëñ.

6

Muh wù le wu taashë wa bë Kletu le wu kwe wafë kimbefë le

¹ No fi le noo, tanlo besabëñ du lë la? Fine le lë besabëñ më geh bee gee bimbefë bee geene bë bi fwe fwe wu lë kinkonjë kĩ Nyo këme fë bamii le ki duude ki feder lo?

² Ge tanlo fi nyu noo gë! Tanlo besabëñ ba le ba kwe wa fë kimbefë le be ka be tu be jiénye nee fë bee ka be chee yi kimbefë le?

³ Ge bëñ kee lë besabëñ bachii ba ba le ba leesë wa a joo ki be taashë bë Kletu Jiso le ba leese noo ba taashë besabëñ nyu bë kwe ye gë?

⁴ Ba ge leese besabëñ a joo noo fi mo fi nyu lë ba le ba taashë wa besabëñ bë kwe ye ba jiiyë, wu lë no Kletu ge kaasë wu bu yi kwe le, a bvunga bvü Chiji bvù kuge le, lë besabëñ tanlo be mo be chée wa nyu yi kinche ki kifëñ le.

⁵ File noo nje ne besabëñ le be taashë wa bë Kletu yi kwe yi le ye le, tu gë bee nyume ki bee manje lë besabëñ lë be gê be tâashë te besa bë yi mbu we yi kwe le gë.

⁶ Besabëñ kee lë ye yese besebëñ yë le kinche kĩ kege, le ba gë ta wa yi kintaanj le besa ba Kletu, wu lë ba leeshë lo ye yi kimbefë yiyu, wu lë tanlo besabëñ gë ka be nyume nfa chiaanj yi kimbefë le gë,

⁷ nje muh kwe tu wu bu wa chiaanj yi kimbefë le.

8 No besabεŋ le be kwe wa besa ba Kletu, tu besabεŋ le be bεεŋ lε bee lé be chēe tε besa bo,

9 nje besabεŋ kee lo lε no Nyo gɛ bvusε Kletu yi kwe le, gε Kletu tanlo wu ka wu kwe gε. Gε kwe ka kεme bvunja a wu we gε.

10 Kwe yǐ wu gɛ kwe wu gɛ kwe fε bimbefε le kimimia fi ka lo noo. Kinche kǐ wu kεme mεεse le wa nyu fε Nyo le.

11 Noo bεŋ tε kεme ki bεŋ yɛŋ fε bikwεε biεna le lε bεŋ le bεŋ kwe wa fε bimbefε le, bεŋ chee wa mεεse bεŋ bii nyume no Nyo goone, no bεŋ le bεŋ taashε bε Kletu Jiso.

12 Noo, keefε bεŋ ka bεŋ bεεŋ kimbefε kēme bvunja yi kinchaja kena ki ye le, ki gee bεŋ yuge gεh nyu fεε fi kilemε kena goone lε bεŋ gɛe le gε.

13 Keefε bεŋ chīnε kimbefε jōde bimbe biεna bi ye njε mwεε mu lεme ki ki gɛe mwεε mù mbefe yu gε. Bεŋ nyâ bikwεε biεna nyume Nyo le njε bamii ba ba le ba bvusε wa bo yi kwe le ba nya bo bε kinche. Bεŋ nyâ tε bimbe biεna bi ye Nyo le njε mwεε mwe mu lεme ki wu gɛe mwεε mu chaan yu.

14 Gε kimbefε ka kεme bvunja a bεŋ we gε, nje gε bεŋ baan a banchi kuu gε. Bεŋ le wa nyu a fitele fi joŋe fi Nyo kuu.

Muh wu le wu taashε bε Kletu le wa nfwa wu kinche kǐ chaan

15 No fi le noo, tanlo besabεŋ du lε la? Besabεŋ mo be gɛe bimbefε nje bee le wa a fitele fi joŋe fi Nyo kuu, nyu gε a banchi kuu gε? Gε nyu noo gε!

16 Gε bεŋ kee lε muh jo kikwεε ke wu nya muh mu le ki wu yûge wu le njε nfwa, tu wu le wù nyu wa nfwa wu muh wuyu wù wu yûge wu le gε? Ne

muh nya kikwεε nyu kimbefε le, tu wu le nfwa wu
kimbefε. Ki lé ki gê ki tô nyu bε kwe. Muh nya
kikwεε ke ki wu yûge nyu Nyo le, tu wu le wu nyû
nfwa wu Nyo. Fi lé fi gê wu kême kinche kî chaan.

17 Geenε, kiyone nyume fε Nyo le le no bεŋ gɛ shee bεŋ nyu nfa yi kimbefε, mεeſe bεŋ bεeŋ wa bε muntele mwəna munchii, fieε fl n'yεyε wù ba gɛ nya bεŋ le duunyi le.

¹⁸ Ba le ba bvusε wa bεŋ chiaan̄ yi kimbefε le, bεŋ tu wa nfa nyu ba kinche k̄i chaan̄.

¹⁹ Njεme fine njε muh wu wuŋ, njε ge beŋ njε bamii ba wuŋ tanlo beŋ kεe mwεε gεεŋ bu kimbe kimi le ge. Beŋ kēe le gè bee fweele beŋ gè nyaa bimbe biεna bi ye yi mwεε mu nyiεŋ le, bε bimbefε bi le bi le njε nfa. Beŋ mo beŋ nyâa bimbe biεna bi ye mεεse nyu yi mwεε mù chaan le, ki beŋ nyû bamii ba yuude.

20 Sege bεŋ gɛ bee nfa ba kimbefɛ, kinche kĩ chaan gɛ keme ge fiee fi ki ge be bεŋ ge.

21 No bεŋ gε bee noo, maaje wu bεŋ ge kεme fε mwεε mune mu bεŋ le wa mεese bεŋ kεme bvuya yi mu le, le la? Mwεε muyu munchii mεese nyu gεh bε kwe.

²² Geenē mæse no ba le ba bvusε wa bεŋ chiaan̄ yi kimbefε le, bεŋ tu wa nfa nyu yi Nyo, maajε wuyu le le bεŋ tu wa bamii ba yuude, kimεsε kiyu le ge nyume kinche kī kage gε.

23 Ben kēe le nlaŋε wu kimbefε le kwe, geene kinche kī kage gε le nya yī Nyo nyaa achiji bamii bo le bo taashε bε Kletu Jiso wū Tada wese besabεŋ le.

Nchi to wu keme bvunja a muh we sege mwedē baan̄ yu

¹ Booŋ ba bwεεŋ, ɻgoone ki njēmē fine bεŋ le njε bamii ba kee nchi. Gε bεŋ kee lε nchi to wu keme bvunja a muh we sege mwedē baan̄ yu gε?

² Besabεŋ jo mbejε yi kintaashε ki kwεse bε jwεŋsε le. Nchi to wu shuude kwεse bε jwεŋsε gεh sege jwεŋsε baan̄ yu. Geenε jwεŋsε ja lo wu kwe, tu kwεse wuyu le wu bu wa a nchi wεε kuu wu shuude wu bε jwεεŋ.

³ Noo, ne wu ja wu gεεŋ a jwεŋsε wumu le, jwεεŋ baan̄ yu, tu ba tεεŋ wu lε kinjikuu. Geenε ne jwεŋsε ja lo wu kwe, tu wu le bu wa a nchi wuyu kuu. Wu ne gεεŋ lo wu taashε wu nyume bε jwεŋsε wumu, tu gε wu ka nyume kinjikuu gε.

⁴ Le gεh yεεŋyεεŋ booŋ ba bwεεŋ no bεŋ le bεŋ kwe wa fε banchi le fede ye yi Kletu le wù ba gε ta yi kintaan̄ le. Bεŋ le bεŋ kwe noo wu lε bεŋ nyû wa bamii ba muh mu yeye. Muh wuyu wunε le wu ba gε bvusε yi kwe le, wu lε besabεŋ chēe wa bee gee nyume mwεε mü joŋe fε Nyo le.

⁵ Sege besabεŋ gε baan̄ bee chee bee bii no nyan̄ yi ye yese besebεŋ goone, banchi gε bee bo kaŋsε ye yese besabεŋ yí fuu ki yi gε bimbefε, yi gee bimbe biɛsa besabεŋ bi ye bī lene mwεε mü too nyume bε kwe fε besabεŋ le.

⁶ Geenε, mεεse besabεŋ le be bu wa a nchi kuu, bee kwe bee ga bε banchi bayu ba gε shee bo kaane besabεŋ. Besabεŋ le be bu wu lε besabεŋ lene antεnεe a kinche kifεŋ ki Kiyo ki Yuude, ya nyu gε a je yí kege yí banchi ba bo gε san̄ le gε.

Nchi gee besabεŋ kee mwεε mü mbefe

7 Taŋlo besabεŋ du lε la kune nchi? Fεnε le lε nchi le fιεε fi befe? Ge nyume noo gε! Gε bee gε nje nchi gε, tu mbe ŋkee ge fιεε fi befe gε. Nε nchi gε baŋ jεmε gε le, “Keefε muh ndēfe ajii yi fιεε fi muh mu le gε”, tu ŋgε mbaaŋ ŋkεe gε le ki muh ndefe ajii le fιεε fi befe gε.

8 Noo, kimbefε mo kibεε a nchi wunε kuu ki gwenyε ajii a ndefe ye yanŋ le jé le jé le. Nε nchi be bee gε yu gε, tu kimbefε bee ka kεmε gε bvunŋa gε.

9 Ngε nshee nchee, nchi baŋ a to gε. Geene nchi gε to kimbefε kaŋse lo, mε mo ŋkwe.

10 Banchi bayu kibεε ba gε bee lε bo to bε kinche, bo tu bo to nyume bε kwe fε mεne.

11 Fi le lε kimbefε gε kεmε je fe yi banchi banε le, ki lεe bε mε, ki bεe yo a kuu ki yuuyε mε.

12 Noo banchi le fιεε fi yuude, fιεε fi banchi jεmε nyume fιεε fi yuude, fi nyu chaŋ fi ka joŋe.

13 Fi fεnε nyume le fιεε fi joŋe fi ka fi to nyume bε kwe fε mεne? Ge nyu noo gε! Gε bee kimbefε kι gε to ki bεe a fιεε fi joŋe fine kuu fi gε to bε kwe fε mεne, wu lε besabεŋ yεŋ lε kimbefε le kimbefε, ki duunyi nyume yi fιεε fi banchi duu le lε kimbefε befe baŋ.

Bvuju bvuyε yi muh le

14 Besabεŋ kee lε banchi le fιεε fi ja fε Nyo le. Geene nle fiaŋ muh wu wuŋ ŋkεme nyanŋ yi ye, ba gesε mε nje nfwa kimbefε le.

15 Ge ŋgee fιεε ŋkee fιεε fi ŋgee gε, nje fιεε fi ŋgoone ki ŋge gε nyume fi fi ŋgee gε. Ŋka njade ŋge fιεε nyu gε fi fi mbεε.

16 No njade ntu ŋgee fιεε nyume gε fi ŋgoone gε, tu nle mbεεŋ nchiεεŋ lε nchi le fιεε fi joŋe.

17 No fi le noo, tu le nchiεεŋ le gε ka gee mε fιεε
fiyu gε. Gee wa nyu kimbefε ki le yi ye yaŋ le.

18 Nkee lo le gε fιεε fι joŋe nyume ye yaŋ le gε. Fι
le le gε fιεε fι joŋe nyume yi kileme kaŋ le gε. Njade
ntu ŋkeme kiŋkoŋe ki ŋge fιεε fι kooji, geene gε tanlo
ŋge gε.

19 Ge fιεε fι joŋe fι ŋgoone ki ŋge nyume fι fι ŋgee
gε. Fιεε fι befe fι ŋgoone gε ki ŋge gε, le fι fι ntu ŋgee.

20 No njade ntu ŋgee fιεε nyu gε fι fι ŋgoone gε, tu
gε ka nyume mε wù gee fιεε fiyu gε. Gee wa nyu
kimbefε ki le ye yaŋ le.

21 No fi le noo, mε mo n'yεŋ le le wa lo nchi le sege
ŋkonj ki ŋge fιεε fι joŋe, fι chige nyume gε ki ŋge nyu
fι befe.

22 A mε shεŋ le n'yuge njoŋ bε nchi wù Nyo baŋ.

23 Geene njade n'yεne nchi wumu le wu nyume
ye yaŋ le. Wuwεε tune jεŋ bε nchi wù le yi ŋkwajε
waŋ le, wu gee ntuu nfwa wu nchi wu kimbefε kī
le ye yaŋ le.

24 Finjkfusa fι fιεε nje mε! Le bvûse yεεŋ mε nyāŋ
yi ye yinε yĩ too bε kwe le?

25 Kiyone ki Nyo wù tanlo wu fih mε feder yi Jiso
Kletu wù Tada wese besabεŋ le!

No fi le noo mε mo ntu nyume wa mεεse nfwa
wu banchi ba Nyo a ŋkwajε waŋ le. Geene ntu nyu
nfwa wu banchi ba kimbefε yi nyāŋ yi ye le.

8

Kinche kī bii no Kiyo ki Yuude goone

1 Fi mo fi nyume lε, mεεse le gε muh wù le wu
taashε wa bε Kletu Jiso, wu baŋ wu ka wu lee ŋge
le gε.

² Ge wu baan̄ wu ka wu lee gε, nje nchi wu Kiyo ki Nyo wù nyaa kinche bamii ba taashε wa bε Kletu Jiso le, le wu bvuse wa bee chiaan̄ yi nchi wu kimbefε bε kwe le.

³ Nyo le wu ge wa fieε fi nchi gè baan̄ kεme gε bvun̄ga ki wu gē gε. Nchi gè baan̄ kεme gε bvun̄ga gε, gè ge nyu kiwεeyε ki nyan̄ yi ye yi muh wu wuŋ. Fieε fi Nyo gè ge le lε wu gè chiiŋse Mwa ye wu to nje muh wu wuŋ wù gee kimbefε ki wu ηgôde kimbefε. Le no Nyo gè ηgode bvun̄ga bvu kimbefε yi muh wu wuŋ le.

⁴ Wu gè ge noo wu lε mwεε mù kooji mù nchi goone nyûme yi bee le munchii, bee banε ba chee ba bii no Kiyo ki Nyo goone, ka nyume gε no nyan̄ yi ye goone gε.

⁵ Bamii ba chee bo bii no nyan̄ yi ye goone to bo gεede bvufee nyume yi mwεε mù nyan̄ yi ye goone le, ba chee bo bii no Kiyo ki Nyo goone to bo gεede bvuboo bvufee nyume yi mwεε mù Kiyo ki Nyo goone le.

⁶ Ne muh gεle bvufee bwe nyume yi nyan̄ yi ye le, tu wu lε wu kwê. Geenε muh gεle bvufee bwe nyume yi Kiyo ki Nyo le, tu wu lε wu kêmε kinche bε nyiεgee.

⁷ No fi le noo, muh wù gεle bvufee bwe nyume yi mwεε mù nyan̄ yi ye goone le tu wu lε wu bâne Nyo. Ge wuwεε muh to wu yuge nchi wu Nyo gε. Le nchiesŋ le ge tan̄lo wu yûge gε.

⁸ Ge tan̄lo muh wù chee no nyan̄ yi ye goone wu gεe fieε fi Nyo yûge njoŋ bε wu gε.

⁹ Geenε ge bεŋ nyume fiena bamii ba chee bo bii no nyan̄ yi ye goone le gε. Bεŋ bii nyume no Kiyo goone, ne fi le lε Kiyo ki Nyo chee ye yene le. Muh

ne le yu wu baaŋ a kεme gε Kiyo ki Kletu gε, tu gε wu nyume muh wu Kletu gε.

10 Ne Kletu le yi ye yene le, mo no ye yene lé yi tō yi kwēeyε te nje kimbefε, tu biyo biɛna le yu nje Nyo le wu ge wa bεŋ tu chaaŋ a wu jii.

11 Ne Kiyo ki wu wù gè bvuse Jiso yi kwe le chee yi ye yene le, tu wu wεε wù gè bvuse Kletu Jiso yi kwe le, le wu nyâ te kinche yi ye yene yǐ le yi kwe le. Wu lé wu nyâ feder yi Kiyo ke kiyu le kǐ chee yi ye yene le.

12 Noo boon ba bwεεŋ, besabεŋ kεme fιεε ki be ge, fιεε fine le le keefε be chēe be bii no nyaaŋ yi ye yese besebεŋ goone ge.

13 Ne bεŋ chee bεŋ bii no nyaaŋ yi ye goone, tu bεŋ lé bεŋ kwēeyε. Geenε ne bεŋ chine Kiyo ki Nyo le ki ge bεŋ leeshε gee chǐ befe chǐ nyaaŋ yi ye goone, tu bεŋ lé bεŋ kêmε kinche.

14 Bamii bachii ba chee bo bii no Kiyo ki Nyo duunyi le boon ba Nyo.

15 Nyo gè baaŋ nya gε nyu kiyo ki bvunfa kǐ ge bεŋ kaase bεŋ chee yi nfaaŋ le gε. Wu gè nya Kiyo bεŋ le kǐ lé ki gε bεŋ nyûme boon be. Ki mo ki gεe besabεŋ teŋe wu le, “Aba,* Chiji wese.”

16 Kiyo kiyu kine kibεε bε kiyo kesa besebεŋ lεme bi toone le bee le boon ba Nyo.

17 Ne bee le wa boon ba Nyo, tu besabεŋ lé be gε be jí bvushε, bvushε bvu le bvu Nyo. Besabεŋ bε Kletu lé be gε be tâashε be jí bvu, ne besabεŋ yεnε ηgε no Kletu gè yεŋ ki besabεŋ te ge be kεme bvukuge bwe.

Bvujorε bvu lé bvu gε bvu nyû bvu boon ba Nyo

* **8:15** Aba le a jé yi Alamaik le le Chiji.

18 Nkee chuule lε gε ηge wù besabεŋ yene mεeſe baan̄ bu gε no taŋlo ba fege bε bvujonε bvù lé bvū gε bvū nyume bwesa besabεŋ gε.

19 Mwεeε munchii mü Nyo gε fε chieeene baan̄ yi kife ki Nyo lé wu gε wu dūnyε boοŋ ba le be le.

20 File lε mwεeε mü Nyo gε fε, gε ja mu tu mwεeε mü achiji. Gε mu gε tu mü achiji lε mu gε koŋe lo noo gε. Gε koŋ Nyo wù gε ge lε mu nyume noo. Geenε bo jiiŋe gεh fwe bo kee lε,

21 juu chimi Nyo le wu bvuseε mu mu boneε yi ncha wù le lε mu munchii kεme ki mu tō mu fo. Wu ge doo wu bvuseε noo, mu kεme wa nyume bvujonε bvū boοŋ ba Nyo.

22 Besabεŋ kee lε mwεeε munchii mü Nyo gε fε tune bε maluŋ kεge lo too bude mεeſe njε kwεſe sege wu lune.

23 Gε ka gεh mwεeε mü Nyo fε maa mü le yi maluŋ le gε. Besabεŋ ba kεme sa wù le Kiyo ki Yuude ki Nyo le wu nya besabεŋ le besabεŋ tune tε a sheŋ a sheŋ no besabεŋ chieeene fiagee lε Nyo le wu ge besabεŋ nyume boοŋ be. Fine le nsuneε wù wu lε wu gε wu sūuŋ ye yesε besebeŋ yichii chiaan̄ yi ηge le.

24 Le fieε fiyu fine fε besabεŋ jiiŋe fwe bee kee lε bee lε be gε be kεme fi, fi Nyo gε bvuseε besabεŋ njε fi. Geenε fieε fi muh jiiŋe fwe yi fi le lε wu lε wu gε wu kεme fi le wa a wu fwe, gε ka nyume lε le fieε fi wu baan̄ wu chieeene lo gε. Le yεεŋ wu taŋlo wu ka wu jiiŋe fwe yi fieε fi wu lε wu gε wu kεme le fi nyume wa a wu jii?

25 Geenε ne besabεŋ jiiŋe fwe yi fieε le besabεŋ kee lε besabεŋ lε be gε be kεme njε mo no besabεŋ yene wa fi le seŋ, besabεŋ kāane shεŋ bee chieeene

Wεε.

²⁶ Kiyo ki Yuude mo ki fii tε besabεη yi kiwεeyε kesa le, no besabεη kee gε ki bee buune bε no bee kεme ki bee buune gε. Kiyo kiyu kibεε ki lεge Nyo fε bamii ba Nyo le, ki beede fε wu le a je yǐ tanlo muh gε sεεη gε.

²⁷ Nyo wu to wu taade muntele mu bamii wu to wu kee ɻkwaje wu Kiyo ki Yuude, nje Kiyo to ki lεge Nyo fε bamii ba le ba Nyo le a je yǐ Nyo koŋe le.

²⁸ Besabεη kee lε Nyo lεne yi mwεε le munchii wu gee mu gεεne a je yǐ joŋe le fε bamii ba koŋe wu le, ba wu le wu tεεŋ bo, bii fιεε fι wu goone fε bo le.

²⁹ Bamii ba Nyo gε kee wa baaŋ lo, le wu gε seesε wa wu gεε yeye lε bo lé bo kûse bo nyûme nje Mwa ye, wu lε Mwa ye wunε tanlo wu nyume mwa wu ɻkuse wu boοŋ ba bwhee, a ba duude le.

³⁰ Bamii ba wu gε seesε wa wu gεε yeye noo, wu mo wu to wu tεεŋ bo. Bamii bayu ba wu gε tεŋe, wu jo bo lε bo baaŋ fιεε jiaa gε. Bo bayu ba wu gε jo lε bo baaŋ fιεε jia gε, wu gε ge lε bo lee bvukuge bwe le.

Muh wù tanlo wu ka wu ge besabεη bε fιεε le yεεη?

³¹ No mwεε munε le nε munchii, tanlo besabεη ka be du lε la? No Nyo le wa a kimbe kesa besebeŋ le, muh wù tanlo wu ka wu gε besabεη bε fιεε le yεεη?

³² Ne wu wù Nyo gε baaŋ yεε gε ajii bε Mwa ye gε, geeneε wu nya wu kwe fε bee le bachii, tu gε wu baaŋ wu nya mwεε munchii wu bise fε bee le sεŋ gε?

33 Le yeeñ wù tanjlo wu ka wu goone nsa bε bamii ba Nyo le wu cha wa? Nyo le wù jode bamii lε bo le jiale señ.

34 Muh le yu wù tanjlo wu ka wu leesε besabεñ ñge le? Kletu Jiso gε be wu kwe, wu kaasε wu bu yi kwe le, wu le mεsse a kibo ki Nyo kinchieñ le, wu lege lo Nyo chuule fε besabεñ le.

35 Muh wù tanjlo wu ka wu gasε besabεñ bε Kletu, lε keefε wu ka wu kōne besabεñ gε le yeeñ? Tanjlo ñge, kene maloñ, kene bikaa bǐ bamii Boone a besabεñ jiñ, kene jeñ, kene kichine kiyεse, kene kinchoose, kene kwe gasε?

36 File gεh no ba le ba sañ lε bamii bamu duu Nyo le lε,

“Bee le jwe wu kwe le aju achii nje wo.

Bamii jode lε bee le shón yí ba sεeyε lo.”

37 Ngañ, yi mwεε munε le munchii besabεñ le bamii ba soo lo yi bvunja bvu Kletu wù gε konj besabεñ.

38 Nkee chuule lε kwe kene kinche, kene kfuu chi banchendaa ba la, kene biyo bǐ sage, kene mwεε mù le mεsse, kene le mù ge mu nyume yu, kene mwεε mù keme bvunja,

39 kene mù le a we, kene mù le akuu, kene la fiyu fi le a ñgoo yi mwεε mù Nyo fε munchii le, gε fimi nyume yu fi tanjlo fi gasε besabεñ bε kiñkoñε ki Nyo kǐ wu keme fε besabεñ le yi Kletu Jiso wù Tada wese besabεñ le gε.

9

*Nyo gε cha bamii ba Ishwala lε bo nyûme bamii
be*

¹ Fiεε fine fì njεme le nchiεεŋ njε muh wu Kletu. Gε mbiane lo gε. Sheŋ yan toone mε feder yi Kiyo ki Yuude le le gε mbiane lo gε.

² Fi le le nkeme yii baan̄ be nsaasε wù kage gε fε fitelε fiaŋ le,

³ nje boon̄ ba bwεεŋ ba woŋ ba besa bo le kilemε kimimia. Tanlo ngoone baan̄ le loŋ tō fε mene ηgâsε lo besa Kletu gεh nje bo.

⁴ Bamii banε le bamii ba Ishwala, Nyo gε jo bo wu ge le bo nyûme boon̄ be, wu dunyε bvukugε bwe bo le, wu gwo maŋkaŋ be bo, wu nya banchi be chiaaŋ yiboo le, wu dunyε bo no bo bûune Nyo, wu ge ηka be bo.

⁵ Le bamii ba bachiji baboo ba gε sanε kfuu chiboo le, nyu bamii ba Nyo ba bo kee bo, Mbvuse wù Nyo gε ka gε doo wu to nje muh wu wuŋ, ba boo wù nyu a kfuu chi bamii banε le. Besabεŋ nyâa mbeεεŋse segechii wù kage gε. Mbvuse wunε le Nyo wù keme bvunŋga awe a mwεε munchii. Fi nyûme noo.

⁶ Gε fi nyume le fiεε fì Nyo gε ka wa le fi lεsε achiji gε, nje gε bamii bachii ba Ishwala, mo nyume boon̄ ba nchiεεŋ ba le ba Ishwala gε.

⁷ Gε nyu te boon̄ ba bu yi Ablaham le bachii bo nyume boon̄ be gε. Geene fi le no Nyo gε jεmε wa Ablaham le lε,

“Le Asik wù lé wu ḡe wu bô boon̄ bò lé bo ḡeε jee chun̄.”

⁸ Fine fiεε duunyi le gε nyume boon̄ ba bu yi Ablaham le bachii ba nyume boon̄ ba Nyo gε. Le boon̄ ba Nyo gε ka Ablaham yu ba bo jode le le boon̄ ba Ablaham.

⁹ Nyo gε doo wu ge ηka wunε wu jεmε lε,

“Lé ge doo nyume njε mεεse kiluŋ kǐ too le,
ηka ηkâase ntô, Sela kême mwa wù jwεŋse.”

¹⁰ Ge me gεh fine fιεε ge. Fιεε njε fine gε kooshe tε
be Lebe ka, wu chiji booŋ be ge me gεh Asik, wu chiji
bachiji besa.

¹¹⁻¹² Mo fe bo ge bo boo aman̄ kane, fe bo ge fιεε
fi joŋe kεne fi befe, Nyo gε jεme bwe bo le lε,
“Ngamu lé wu gε wu lεne mwa wù shige le.”

Nyo gε jεme noo ki wu dûnyε le wu chage muh
wu bii ncha wu we le. Ge wu chage njε lεme chimi
chǐ muh le wu ge ge. Wu chage wu bii nyu no wu
wù Nyo goone.

¹³ Le geh no ba saŋ lε,
“Nkoŋe Yakob, mbanε Esawu.”

Nyo to wu gee fιεε nyu fi wu koye

¹⁴ No fi le noo, taŋlo besabεŋ ka be jεme le la? Fi
fεnε le lε ge Nyo gee gee chǐ kooji gε? Ge nyu noo gε!

¹⁵ Nyo gε bee wu jεme Musε le lε,
“Nlé ηgε ηkâme yii fe muh wu ηkoŋe le,
ηkôo yii fe muh wu ηkoŋe le.”

¹⁶ Noo gε Nyo chage muh wu bii no muh wu wuŋ
koŋe ge, kεne yi lεme chǐ muh lεne le gε. Wu chage
nyume njε wù kεme yii fe bamii le.

¹⁷ Fine le gεh no ba saŋ a Nwa wu Nyo le, no Nyo
jεme Falawu Nfon wu Ijib le lε,

“Ngε mbεεŋse wo njε Nfon,
ki ntô ndûnyε bvun̄ga bwaŋ ye yo le,
bamii gεεŋ be jee chaŋ yi kikwεε ki nshεŋ le kichii.”

¹⁸ Fine mo fi duunyi le Nyo koode yii fe muh wù wu
koŋe le wu koo yii fe wu le, wu nyaa kikwεε kǐ temε
muh wù wu koŋe le wu tεεme kikwεε le.

19 Muh tanjlo wu mo wu bii mene le, “Nε fine le no fi nyume, Nyo ka wu sâge bamii nje la? Muh wù tanjlo wu fañ fîee fi Nyo koñe le fi nyûme, le yeeñ?”

20 Keefé muh bñide noo gε. Le muh wu wuñ wu la wu tanjlo wu bêge mbe bε Nyo? Tanjlo muh ma fîee fi ba ma fi kaasε fi biih wu le le, “Wo ma mε nε nje la?”

21 Muh wù maa shiaan keme bvunga ki wu jô chimε chimimia wu ma mwεε yu yeye yeye, fimi nyu fi keme leme chi kuge, fimi keme leme chi achiji.

22 Le gεh yeeñyeeñ no Nyo gee. Wu gè goone ki wu dûnyε shéñ ye yî bεene bε bamii, ka wu ge bamii kεe bvunga bwe. Geene wu kaañ lo shéñ weseε bε bamii baa bò gè gee shéñ bεene wu ba wu gè bee ki wu gè wu lêeshε lo bo.

23 Wu gè ge noo ki wu dûnyε bvukugε bwe bvù baañ fε bamii ba wu koode yii fε bo le. Bamii banε le ba wu gè seesε wa baañ lo le bo lé bo gè bo kêmε bvukugε bvuyu.

24 Le besabεñ bamii bayu ba wu le wu tεeñ. Gε ka gε ba le Bajuu maa. Bamii ba le gε Bajuu gε, nyu tε fo.

25 Le gεh fi kibεε, fi Nyo jεme a ñwa wù muh wu ntuñ we wù Osia le le,

“Bamii ba chi bee gε bamii bañ gε,
nlé ñgê ntêñe bo le ‘Bamii bañ.’”

Baa ba nchi ñkoñe gε,
nlé ntêñe bo le ‘Fitele fiañ.’ ”

26 “Fε kijusε kεe kĩ Nyo chi too wu jεme bamii bayu le le,

‘Gε bεñ nyume bamii bañ gε’,
ba lé ba gè ba têñe wa bo le,

‘Booŋ ba Nyo wù keme kinche.’ ”

²⁷ Yosaya wù muh wu ntuŋ wu Nyo gè beede tε
kune bamii ba Ishwala wu duu lε,
“Mo nyu no bamii ba Ishwala duude nε,
mo bo nyu njε munshεεŋ mu a joo yi baan̄ le,
bo nyume bo gē bo bōnε geh ne shige.

²⁸ Fi le le Nyo lé wu gē wu jâ geh ne wu nonj nge yi
kikwεε ki nshεεŋ le kichii kimimia,
wu mεsε lo fιεε fichii.”

²⁹ Wu wù Yosaya gē yu wa wu jεmε lε,
“Nε fi gē baan̄ nyu gε le Tada Nyo wù keme bvunja
bvuchii,
wu bajε boon̄ a kfuu chesa besebeŋ le gε,
tu besabεε bee be tu wa geh njε kilaantεŋ kī
Sodom,
mo njε kī Gomola.”

*Bamii ba Ishwala fan̄ je yi bamii kεme ki bo bii yi
le
ki bo nyume chaan̄ a Nyo jii*

³⁰ No fi le noo, bee ka be du lε la? Tanlo bee du lε
bamii ba le gε Bajuu gε, ba gè baan̄ bo mone ki bo
nyû chaan̄ a Nyo jii, bo le wa mεsε chaan̄ a Nyo jii,
njε fitele fi bo leese yi ye ye le.

³¹ Geenε, bamii ba Ishwala ba gè mone ki bo
nyume chaan̄ a Nyo jii, bo bii a je yi banchi goone
le, ajin̄ ayu bo gè baan̄ jiεnyε gε bo nyu chaan̄ a wu
jii gε.

³² Gè bee njε la? Gè bee nje gε bo gè mone ki bo
bii je yi le lε bo leesε fitele nyume yi Nyo le gε. Bo
gè kwaji lε fιεε fi gee fε muh nyume chaan̄ a Nyo jii
le lεme chimi chī mwεdε gee. Bo ge noo bo mo bo
ban̄se yi tεdε chī bamii ban̄se yu le.

³³ Tεdε chine le chī ba gè saŋ kune chi lε,

“Bεη jīηε bεη yēη, ηgεεde tεde a kilaantεη kī Sayon
le,
nyume tεde chī bamii lē bo gē bo bāηse yi chi le.
Le kimbaaη kī bamii lē bo gē bo baηse yi ki le.
Geenε, nε muh le wu leesε fitele yi ye ye le, wu gε
to wu kεmε bvuya gε.”

10

¹ Boon ba bwεεη, fiεε fī ηgoone bε fitele fiaη fichii,
mo buune chanj fε Nyo le, le lε mbvuse bamii baη ba
Ishwala banε bo ge bo bonε.

² Fiεε fī ηkee, fi tanjlo njεmε le lε, bo kεmε kinjkoηε
baaη fε Nyo le. Geenε gε bo kee je yī kooji yī bo bīi
yī le gε.

³ No bo baaη a kεε gε je yī Nyo jode lε muh to wu
nyume chaan a wu jii yu gε, bo mo bo tu bo goone
wa ki bo gēη yiboo je le, bo fan ki bo nya bikwεε
biboo ki bo bii yi yεε je yī Nyo jode lε muh le chaan
a wu jii yu.

⁴ No Kletu gε to wa, je yī banchi yī bamii gε bii yu
le ki bo nyume chaan a Nyo jii mo yi ka, wu lε ki bo
nyume chaan a Nyo jii mεεse le lε bo leesε fitele yi
Kletu le.

Mbvuse le wu to fε muh le wuchii

⁵ Muse gε san kune je yī muh nyume chaan a
Nyo jii yu bii nyume banchi le lε, “Muh wù gee no
banchi duu le wu to wu chēe nje wu gεede banchi
bayu.”

⁶ Geenε fi kune je yī le no muh nyūme chaan a
Nyo jii bii nyu fitele fī wu leese yi ye ye le ba nyu
ba san lε,

“Keefε wo bīide a fitele fiuη le laa le yεεη wù lε wu
bēη fεwe la?”

(Fi le laa lé bêεŋ yεεŋ wu tô bε Kletu lε.)

⁷ Kεnε lε,

“Keefε wo bñide le laa le yεεŋ wù lé wu bôh woŋ banjkfu le la?”

(Fi le laa le yεεŋ wù lé wu bôh woŋ banjkfu le wu bvuse Kletu yi kwe la.)

⁸ Geenε fi jεme lε la? Fi njεme lε,

“Jε yi Nyo le mbebe yo le.

Yi le jwe wo le, mo a fitele fiuŋ le.”

Nyume yi yì bee feeji kune ki bo leese fitele yi Jiso le.

⁹ Nε wo jεme bε jwe wo lε Jiso le Tada, wo bεεŋ fε fitele fiuŋ le lε Nyo gè bvuse wu yi kwe le, wo ge wo bonε.

¹⁰ Fi le lε muh bεmε nyu bε fitele fie fε Nyo jô wu lε wu le jiale sεŋ. Muh jεme nyu bε jwe we fε Nyo bvûse wu.

¹¹ Nwa wu Nyo jεme lε,

“Gε muh wù le wu bεεŋ wu le, to wu kεmε bvuya gε.”

¹² Bεŋ kēe lε gε yeye nyu yu antεnεe a muh wu Bajuu bε muh wù le gε muh wu Bajuu gε. Tada wù le Tada wu bamii bachii le gε wu mumwaa. Wu to wu gweenyi chiaŋ ye wu nyaa bvukuge muh le wuchii wù beede fε wu le.

¹³ Fi le no ba gè saŋ a Nwa wu Nyo le lε,

“Muh wuchii wù beede wu tεŋe jee chi Tada, wu lε wu gê wu bvûse wu.”

¹⁴ Geenε tanlo bamii jiεnyε nεε ki bo tεŋe wu njε bo le bo leesε fitele yi ye ye le sεŋ? Tanlo bo jiεnyε nεε ki bo leesε fitele yi ye ye le njε bo le bo yu wa kune wu sεŋ? Bo tanlo bo jiεnyε nεε ki bo yu njε muh le wu fejε kune wu bo le sεŋ.

¹⁵ Taŋlo bamii ge nɛɛ ki bo gɛɛŋ bo feeji njɛ ba tuŋ bo sɛŋ? Fi le ba saŋ lɛ,
“Bikaa bi bamii ba too bɛ saaka wù joŋe, to bi joŋe baanj.”

¹⁶ Geene, gɛ bamii ba Ishwala bachii bɛɛŋ wa saaka wù joŋe wunɛ le gɛ. Geh yɛɛŋyɛɛŋ no Yosaya wù muh wu ntuŋ wu Nyo gɛ jɛmɛ lɛ,

“Tada, le yɛɛŋ wu le wu bɛɛŋ saaka wù bee feejile?”

¹⁷ Fi mo fi nyu lɛ ki muh lɛesɛ fitele yi Kletu le jade yi fieɛ fi muh yuge le. Fieɛ fi muh yuge jade fɛ fi ba feeji kune Kletu le.

¹⁸ Mɛ mo mbiide laa bo gɛ baanj yu gɛ? Nchiɛɛŋ bo gɛ yu. Nwa wu Nyo duu lɛ,

“Je yiboo le yi gɛɛŋ yi kikwɛɛ ki nshɛŋ le kichii, banjɛmɛ baboo gɛɛŋ bo bu yi abu a woŋ le achii.”

¹⁹ Nka mbiide laa fi le lɛ bamii ba Ishwala gɛ doo bo yu, bo gɛ yu chuule gɛ? Muse gɛ bee wu ya wu jɛmɛ lɛ, Nyo duu lɛ,

“Nlé ŋgê kindoŋ bɛɛne bɛŋ bɛ kituŋ ki bamii ba achiji,

ŋge shéŋ tóonyi bɛŋ bɛ kituŋ ki bamii ba le biyuŋ.”

²⁰ Yosaya ka wu jɛmɛ lo wu ya faane gɛ le Nyo duu lɛ,

“Bamii ba chi goone gɛ mɛ gɛ le bo yɛŋ mɛne.

Nle ndunyɛ kikwɛɛ kaŋ bamii ba gɛ biide gɛ mɛ gɛ.”

²¹ Geenɛ fi kune bamii ba Ishwala Nyo gɛ jɛmɛ lɛ,

“Aju achii le gɛ no nshee nɛɛse chiaaŋ ki nfi bamii, geenɛ bo tɛɛme geh nyu bikwɛɛ bo gɛɛne yiboo je le.”

11

Gɛ Nyo mo wu ma lo bamii ba Ishwala gɛ

¹ N̄ka mbiide lε laa Nyo le wu ma wa lo bamii be la? Gε nyume noo gε! Mε kibεε nle muh wu Ishwala. Nle mwa Ablaham, mbu kfuu chi Benjamε le.

² Gε Nyo nyume wu ma lo bamii be ba wu gε cha wa baanj lo gε. Gε bεŋ kee fιεε fi N̄wa wu Nyo jεme kune Alaja no wu gε beede fε Nyo le kune fιεε fi bamii ba Ishwala gε gee le gε?

³ Wu gε beede wu duu Nyo le lε,
“Tada, ba le ba yuuyε wa bamii buŋ ba ntuŋ,
ba saayε bitana biuŋ bi bintanyε le.

Sheεε gεh mε maa,
bo ka bii wa tε mεne ki bo mεsε lo.”

⁴ Wu gε beede noo Nyo chvuu wu le lε la? Wu gε chvuu wu le lε,
“Nle ηgεε bamii ba le baŋ banchvuge bvusooshwi
(7,000),
bo gε baanj a tuŋ gε anyuu a fimooso fwe ki bo buuŋ
fi gε.”

⁵ Le gεh yεεŋyεεŋ no fi le kife ki kimεεse kinε le.
Bamii bamu le gεh yu Ishwala shige ba shεshi nyume ba Nyo. Bo banε wu cha nje fitele fi joŋe.

⁶ Nε fi le lε wu gε cha nje fitele fi joŋe, tu gε ka nyume nje lεme chimi ch̄i bo gε ge gε. Nε gε bee nje lεme chimi ch̄i bo gε ge, tu gε tarlo ka nyu lε le fitele fi joŋe gε.

⁷ Fιεε fi njεme le lε la? File lε bamii ba Ishwala ba duude gε baanj to gε bo nyume chaanj a Nyo jii no bo gε goone gε. Gε bee gεh bamii ba Nyo gε cha bo, bo gε to bo kεme je ki bo nyu chaanj a wu jii. Geenε, Nyo ge muntele mu kimbege ki bamii tεmε mu gha mu mε noo.

⁸ Fine le no ba gε saŋ lε,

“Nyo gè ge le bo tu bo yunjfe,
 ajii aboo ka yede ge mwee le ge,
 bintunj biboo ka yuge ge mwee ge.
 Bo tu bo nyume geh noo too bude abej.”

⁹ Dabi gè be wu jemē te le,
 “Nyo fè mwee munjile mù bo jii bo yuge njoŋ,
 mu dñiŋ bo njε labe,
 mu ka mu kôo bo njε kintase.
 Mu tû fiε fì ba banjse yu ba gwe,
 mo nyûme nlajε wu gee chiboo.

¹⁰ Nyo gê ajii aboo jiiŋ wu le keefε bo ka bo yêne
 mwee le ge.

Wu ka wu gê te jíŋ yiboo ñgvûuse yi mε noo.”

¹¹ Ntu nto mbiide laa fi le le bamii ba Ishwala gè
 banjse ne bo gwe bo mε lo fekuu? Gε nyume noo gε.
 Kimbefε kî bo gè ge ka ki to lo be mbvuse fε bamii
 ba le ge Bajuu le ge, wu le bamii ba Ishwala bêene
 kindoŋ.

¹² Nε fi le le kimbefε kî bo gè ge ka ki to nyu be
 bvukuge yi nshεŋ le, ñgwe wù bo gè gwe to nyume
 be bvukuge fε bamii ba le ge Bajuu le ge, tu bvukuge
 bvù lé bvü nyûme sege bamii ba le ge Bajuu gε
 bachii beεŋ Kletu le, lé bvü gê bvü nyûme nεε?

*Keefε bamii ba le ge ba Ishwala mo
 bo kfuuñ gvuu be bamii ba Ishwala gε*

¹³ Nkoŋe ki njemē mεsse nyume beŋ bamii ba le
 ge Bajuu gε. No nle mwa ntuŋ wu Jiso fε bamii ba
 le ge ba Ishwala le ge, mε mo jode leme chanj le le
 fieε fi kuge.

¹⁴ Ngée noo wu le ñgê Bajuu besa bêene kindoŋ,
 fi kûŋ bo le, bamu bo le ge bo bone.

15 Nε fi le le Nyo gε doo wu faj bamii ba Ishwala finε ge bamii bamu yi woŋ le bo kaasε bo tu fieε fimimia be Nyo, tu sege wu kaasε wu fi bo, fi nyume neε? Fi nyume lo njε sege muh kwe wu kaasε wu bu yi kwe le.

16 Nε muh bwεede bvuleeŋ wu baa sa Nyo le, tu bvuleeŋ bvuyu bvuchii le wa bvu Nyo. Kite nε le gεŋ yiyu nyume yi Nyo, tu ché yi kite kiyu le tε yi Nyo.

17 Geenε, nε fi le le ché yi kite yimi le ba gε shwage ba jo wa nyu bεŋ ba le ché yi kite ki olif ki a ko, ba shuuyε yi kite ki olif ki ba yile lo le fε ché yimi chieε ja fo, wu le bεŋ kēme tε joo yi kite kiyu le,

18 tu gε bεŋ kēme ki bεŋ kfūnue gvuu bena ché yiyu chieε gε. Nε bεŋ kfūnue gvuu bena bo, bεŋ kwāji le bεŋ le geh lo ché. Gε gee bεŋ le gεŋ nyūme yu gε. Le gεŋ yī gee fe bεŋ nyūme yu.

19 Tanlo muh mu bεŋ le ja wu jεmε lε, “Ba gε shwage ché ki ba chvuu nyume mε fo.”

20 Le nchieeŋ. Ba gε shwage ba nooŋ nje gε bo kēme mbεmε gε. Bεŋ le fo bεŋ tεeme nje fitele fi bεŋ leese yi Kletu le. Noo, keefε bεŋ mo bεŋ chiaase ye gε. Bεŋ nyūme geh nfaan̄ nfaan̄.

21 Bεŋ kēe le nε Nyo gε baan̄ bajε gε ché yi kite kī ba yile lo kεε gε, tu gε tanlo tε wu gē wu bājε bεŋ gε.

22 Bεŋ jīŋε bεŋ yēŋ no Nyo kēme fitele fi joŋe baan̄ wu ka kēme tε fitele fi luji. Wu to wu luji bε bamii ba le bo gwe, geenε wu duunyi fitele fi joŋe fe bεŋ fεnε le bεŋ mε geh bεŋ bii je ye le. Nε fuge noo seŋ, tu wu lé wu gē wu shwāgε tε bεŋ wu nōŋ.

23 Doo tu fe bamii ba Ishwala le, bo nε kuse lo bo kēme mbεmε, Nyo kaasε wu jo bo wu shuuyε yi kite

kεε le, nje le fιεε Nyo kεme bvuŋga ki wu kâasε wu ge.

²⁴ Beŋ kēe le, nε beŋ le ché yĩ ba gè shwage yi kite ki olif kĩ kuu nyu a ko, ba to ba shuuyε yi kĩ ba gè yile lo le, nyume gε fιεε fι kεme ki fi nyûme noo gε, tu gε taŋlo ba kaasε ba jo ché yĩ le yi kite kĩ ba yile lo yi ba gè shwage wa ba kaasε ba chvuu yi kite kiyu le ba fe lo noo?

Nyo le wu koo yii fε bamii ba Ishwala le bachii

²⁵ Boŋ ba bwεεŋ, ŋgoone le beŋ kεε nchiesεŋ wunε wù le nyilε le, wu lε keefε beŋ jā beŋ b̄εεŋse ye le beŋ feefe baŋgε. File lε kikwεε ki temε le ki to fε bamii bamu ba Ishwala le. Bo lé bo ḡe bo t̄εeme bikwεε noo gεεŋ bu sege bamii ba le gε Bajuu gε bachii ba kεme ki bo lee ŋgoo yi bamii ba Kletu le bo lee wa.

²⁶ Fi lé fi ḡe doo fi kôoshε noo, bamii ba Ishwala bachii mo bo bone. Le fi fi ba ḡe saŋ Nyo duu lε, “Muh wù lé wu ḡe wu bvûsε bamii yi ŋgε le, lé wu ḡe wu bû Sayoŋ.

Wu lé wu ḡe wu bvûsε gee chi befe a kfuu chi Yakob le.

²⁷ Fine fιεε le maŋkaŋ mà nlé ŋḡe ŋgwô besa bo, sege nchiaasε bimbefε biboo.”

²⁸ Kune no saaka wù joŋe wu Nyo le, bamii ba Ishwala le bamii ba kimbanε fε Nyo le nje beŋ. Kune ncha wù Nyo ḡe cha wa bo, nyu bamii ba Ishwala le lo fitele fie nje maŋkaŋ mà wu ḡe gwo be bachiji chiji bo.

²⁹ Fi le noo nje Nyo nya nnya muh le, wu gε ka wu kaasε wu fi gε, wu tεεŋ wa muh, wu gε ka wu kaasε wu chine wu le gε.

³⁰ No beŋ bamii ba le gε ba Ishwala gε, beŋ ḡe shee beŋ yuge gε Nyo le gε, geenε tu nyu mεεse wu koo

wa yii f_e b_{eŋ} le nje bamii ba Ishwala baaŋ g_è bo yuge wu le g_e,

³¹ le g_{eh} yeeŋyeeŋ no bo te baaŋ g_è bo yuge Nyo le m_{eɛse} g_e, wu l_e yii y_i wu keme f_e b_{eŋ} le yi g_è wu kôo te yii f_e bo le.

³² Fiɛɛ fi nyume le l_e, Nyo le wu leesɛ bamii bachii yi ncha wu kikwɛɛ ki tɛmɛ le, wu l_e tanjlo wu koo yii f_e bo le bachii.

Nyuuse nyume f_e Nyo le

³³ Oo, b_{eŋ} jiŋe b_{eŋ} y_{eŋ}, bvukug_e bvù le bvu Nyo, le lo bvù baaŋ, bvufee bwe le te bvù baaŋ, mwɛɛ mü wu kee le wu kee te baaŋ! Ge tanjlo muh k_{eeɛ} je y_i wu seese mwɛɛ yu g_e. Ge tanjlo muh k_{eeɛ} je y_i wu gee mwɛɛ mwe yu g_e.

³⁴ Fine le no ba saŋ a Nwa wu Nyo le l_e, “Le yeeŋ wuyu wù kee ɻkwaj_e wu Tada? Kene le yeeŋ wù tanjlo wu t_{ef}e wu?”

³⁵ Le yeeŋ wuyu wù g_è nya wa Nyo b_e fiɛɛ, wu l_e Nyo kâasɛ wu chvûu wu le?”

³⁶ Mwɛɛ munchii ja f_e wu le. Mwɛɛ munchii fede chiaaŋ ye le, mwɛɛ munchii le nje wu. Mbɛɛŋsɛ nyûme f_e wu le segechii wu kage g_e. Fi nyûme noo.

12

B_{eŋ} nya bikwɛɛ biɛna Nyo le

¹ Booŋ ba bwɛɛŋ, no Nyo le wu koo wa yii f_e besab_{eŋ} le, m_e mo ɻkude chiaaŋ le b_{eŋ} nyâ bikwɛɛ biɛna Nyo le nje mwɛɛ mu kintany_e mü baaŋ yu mü yuude Nyo b_{eɛŋ}. Fine fiɛɛ le je y_i kooji fe b_{eŋ} le ki b_{eŋ} bûune Nyo yu.

² Keef_e b_{eŋ} bii mwɛɛ mü bamii ba yi nsh_{eŋ} le f_{eŋ} gee g_e. B_{eŋ} chînɛ Nyo nyâa b_{eŋ} b_e ɻkwaj_e baf_{eŋ},

bo kuse bεη. Nε bεη gee noo, bεη mo bεη kēe ki bεη tāa bεη kēe fιεε fi Nyo goone, nyu fi fi joηe, Nyo nyu wu bεεη fi le, fi joηe wu le fi gεεne fi mεεse.

³ Mε njε muh wù Nyo le wu baa, no nduu bεη bachii le lε, keeffε muh kwâji kune kikwεε ke lε wu le fιεε fimi feder no wu le gε. Muh kwâji kune kikwεε ke a je yī chuule le. Muh kwâji wu bii nfe wù Nyo le wu nya wu le.

⁴ Besabεη kēe lε ye yi muh le yimimia, yi kεme bimbe yeye yeye, bimbe biyu kεme lεme yeye yeye.

⁵ Le gεh yεεηγεεη no besabεη le. Mo no besabεη le nε weseet, besabεη le ye yimimia yi Kletu le. Gε muh nyu fε kikwεε ke le wu maa gε.

⁶ Besabεη kεme nnya yeye yeye bii je yī Nyo le wu nya besabεη le. Besabεη mo be lēne bε nnya yiyu. Nnya yi muh le ki wu tēede ntun wu Nyo, wu teede wu bii fie mbεme wù Nyo nya wu le.

⁷ Nnya yi muh le ki wu lēne fε bamii le, wu mo wu lēne fε bo le. Nε yi muh le ki wu yēyi bamii, wu mo wu yēyi.

⁸ Nε nnya yi muh le ki wu yūfe muntele mu bamii, wu mo wu yūfe. Nε le lε, yi muh nnya le ki wu nyāa mwεε bamii le, wu gwēnyε chiaan̄ ye. Nε le lε, yi muh le ki wu jīn̄e fε bamii le, wu mo wu jīn̄e fε bo le bε fitele fie fichii. Nε muh le, ye nnya nyu ki wu kōode yii fε bamii le, wu mo wu kōode wu yuge njoη.

Kiŋkoηε kī nchiεεη

⁹ Kiŋkoηε kena kεme ki ki nyūme kī nchiεεη. Bεη bāne fιεε fi befe, bεη lēme gεh nyume yi fιεε fi joηe le.

10 Beñ kôñe bikw   bi  na be fitele fichii nj   boo  
ba bwe mwa. *Beñ ny  a   gvun   bamii bamu le
fede lo no beñ   gvuune bikw   bi  na.

11 Keefę bęj węęyi yi fięe le ge. Bęj lène lęme chi Nyo segechii bę muntele mwęna mù yufe.

12 Beñ lâneye yi fiëe fi beñ jiiñe fwe yi fi le beñ kee
le beñ lé beñ gê beñ kêmë. Beñ kâane shéñ yi bañge
le. Beñ nyûme yi buunë le segechii.

¹³ Beñ flih bamii ba le ba Nyo ba fuude. Beñ flih bantolo yéh yene le beñ jiine fë bo le chuule.

14 Beŋ lēge le Nyo noŋ g̊eh nyu kimbone yi bamii ba Boone bikaa a beŋ jin̊ le. Beŋ lēge nyu kimbone fe bo le. Keef e beŋ lēge le to nyume loŋ fe bo le ge.

15 Bεŋ lāŋeye bε bamii ba lāŋeye, bεŋ bēede bε
bamii ba beede.

16 Beŋ chēe yi fiɛɛ le fimiimia. Keefɛ beŋ chiaase ye gɛ. Beŋ kôode nsáŋ be bamii ba nchɛ nchɛ. Keefɛ beŋ jôde le beŋ kee mwɛɛ beŋ fede no beŋ kee gɛ.

17 Keefə bəŋ chvûse kimbefə be kimbefə gə. Bəŋ kême ɳkwajə ki bəŋ gêe nyu mwəe mù bamii bachii yede le le mù njoŋe.

18 Né je le yū, no bεŋ yede, bεŋ mo bεŋ mōne ki
bεŋ chēe yi nyiɛgee le bε bamii bachii.

¹⁹ Nsáa yan yi shéñ, keefə bəñ mōne lo ki bəñ chvûse kichvuse gε. Bəñ chine Nyo lé wu gē wu dûnye shéñ ye yi bεene, bo le. Le fiee fi ba le ba sañ le,

“Kichvuse keme mε ki nchvûu.

Le mε wù le ηge nlâŋε bo.

Fine fice duu Tada Nyo.”

* **12:10** Kεnε le, “Bεŋ nyū fwe yi ŋgvunε wù bεŋ nyaa bamii bamu le.”

20 Fì taŋlo bεŋ gēe le fine fì ba saŋ a Nwa wu Nyo le le, “Nε jεŋ yuu muh wo wu kimbane, wo nyâ wu bε fiee wu ji. Kindonj nε yune wu, wo nyâ wu bε fiee wu mu. Nε wo ge noo, bvuya nyû a wu fwa.”

21 Keefε bεŋ chîne kimbefε ya bεŋ gε. Bεŋ yâge lo kimbefε bε mwεε mù njoré.

13

Besabεŋ yûge bamii ba kεme bvunja bvu nchi le

1 Muh wuchii kεme ki wu yûge bamii ba kεme bvunja bvu nchi le, nje gε bvunja nyu yu nje bvu ja fε Nyo le sεŋ gε. Bobaa bo sage gεle Nyo bo.

2 Fi mo nyume le nε muh duunyi kikwεε ki tεmε fε bamii ba kεme bvunja bvu nchi le, tu mwεdε duunyi geh nyu fε bamii ba gεle Nyo le. Bamii ba duunyi kikwεε kǐ tεmε tεŋe nyu ñgε yi bikwεε biboo le.

3 Bεŋ kēe le bamii ba sage wonj, gε bamii ba gee kinje kǐ joŋe to bo faane bo gε. Le ba kεme kinje kǐ befe bo to bo faane. Nε wo goone gε le wo fāane bamii ba kεme bvunja bvu nchi gε, wo mo wo gēe fiee fì joŋe, ba mo ba bεεŋse wo.

4 Muh wù sage bamii lεne nyu fε Nyo le le bamii chēe chuule. Geenε, wo nε ja wo gee nyu fiee fì befe, wo tu wo faane wu, nje bvunja bvù ba nya wu le ki wu lēese bamii yi ñgε le gε nyu bvu achiji gε. Le muh wu lεme wù Nyo wù duunyi shéŋ yi Nyo yǐ bεεŋe fε bamii ba gee mwεε mù mbeſe le.

5 Noo, bεŋ kεme ki bεŋ yûge nyu bamii ba sage wonj le, nyu gε le nje bεŋ faane shéŋ yi Nyo yǐ bεεŋe gε. Bεŋ yûge tε wu le keefε fiee nyu yu fì sage bεŋ fε fitelε le gε.

6 Nε fιεε fι gee fε bεŋ laanę nwa, nje bamii ba kεme bvunęga bvu nchi lene nyu fε Nyo le, bo nya kife kiboo kichii yi leme chiyu le.

7 Bεŋ nyâa fιee fιchii fι bεŋ kεme ki bεŋ nyâ muh le wuchii. Nε le nwa wù bεŋ lâaŋe, bεŋ lâŋe. Nε le ki bεŋ lâaŋe mwεe mü bεŋ kεme ki bεŋ lâŋe, bεŋ lâŋe. Nε le muh wù bεŋ kεme ki bεŋ fâane wu, bεŋ fâane. Nε le wù bεŋ le bεŋ nyâ nyu ngvunę wu le, bεŋ nyâ.

Bεŋ kōŋe bikwεe biɛna

8 Keefε muh kεme lo fioo bε muh mu fede fioo yi le kinkonę gε. Bεŋ kēe le, muh koŋe muh mu, tu wu le wu gεe wa banchi bachii.

9 Banchi ba Nyo ba duu le,
 “Keefε wo jāŋ kwe muh gε kεnε juma muh gε,
 keefε wo yûuyε muh gε,
 keefε wo chôŋ bvuchonę gε,
 keefε wo ndêfe ajii gε”,
 mo nchi wù la, le ba taashε yi nchi wù duu le,
 “Wo kōŋe muh wù le mbebe yo le no wo koŋe
 kikwεe kurn.”

10 Nε muh koŋe muh, wu gε ka wu ḡe fιee fι befe wu le gε. Noo muh koŋe muh, tu wu le wu gεe wa banchi bachii.

11 Bεŋ ḡe mwεe munę noo bεŋ kee no kife le wa mεeſe. Kife le ki kojε ka fe bεŋ le ki bεŋ kâŋsε. Bεŋ kâŋsε nje kife k̄i Nyo lé wu bvûsε besabεŋ le wa mbebe le fede no ki ḡe shee ki nyume sege besabεŋ gε leesε fitelę yi Jiso Kletu le.

12 Kintaj kage ka, akfuuŋ yuude wa a too. Besabεŋ mo be noŋ gee chi ki kijibε, bee jo nyu gee chi n'yule nje mwεe mu jεŋ.

13 Besabəŋ chēe kinche kĩ kəme ŋgvunə nje bamii ba jiənyi fənshe. Keefə bəŋ j̄li mwəε, bəŋ muu bəŋ gee nje bvú gε. Keefə bəŋ māu mbvuuŋ mo koode bəŋ gε. Keefə bəŋ chēe kinche ki nyiəŋ yi kinjaŋ mo kinche ki kinjikuu gε. Keefə bəŋ wāade waa bəŋ ka kəme kinjhe gε.

14 Bəŋ jō nyu kinche ki Tada Jiso Kletu yi ye yene le. Keefə bəŋ nyâ lo kijuse nyāŋ yi ye ki bəŋ gēe mwəε mù mbefe mù yi goone gε.

14

Keefə muh sâge muh mu gε

1 Bəŋ fli bamii ba wεeyi yi mbəmə le a bəŋ ntənəe. Keefə bəŋ bə baa bamii bēge nyu mbe yi mwəε mù bo kwaji lε le mu kooji ki bo gēe le gε.

2 Muh mu le wu bεəŋ lε taŋlo wu jii fιεε fichii. Geenə muh mu wù mbəmə we wεeyi le wu jii gε fie nyu mbáa yí ba kege lo.

3 Keefə muh wù jii fιεε fichii wu ya chage gε, nyiəŋse muh wù chage gε. Keefə muh wù chage sâge muh wù jii fιεε fichii wu ya chage gε, wu mo suune lo nsa we gε, nje bo bachii Nyo le wu bεəŋ bo.

4 Le wo wu yεεŋ wu sage muh wu lεme wu muh mu. Le Chiji kikwεε ke wù kəme ki wu yēŋ laa mwa ye wu lεme, lεme chuule noo wu gwee lo la. Wu lε wu gē wu lēŋ we, nje Tada taŋlo wu chiaasε wu we wu lεŋ chuule.

5 Muh mu le tε yu wù jode lε aju amu le a baan baan, a amu le. Muh mu jode fie lε aju achii le gεh yεεŋyεεŋ. Fιεε fι le le gεh lε muh wuchii lεme yi fie fιεε fι wu kee chuule a ŋkwajε we le lε le fι kooji.

6 Muh wù jode lε aju amu le a baan̄ baan̄ wu gee noo ki wu nyâ ηgvun̄e Tada le. Muh wù jii fieε fichii wu jii te ki wu nyâ ηgvun̄e Tada le, no wù gee noo wu nyaa kiyone Nyo le. Muh wù nyieŋse ki wu jii fieε fichii nyieŋse te ki wu nyâ ηgvun̄e Tada le, no wu nyaa te kiyone Nyo le.

7 Besabεŋ kēe lε nε muh le yu, tu gε kεme wu kikwεε ke gε. Nε wu kwe lo, tu gε kεme wu kikwεε ke gε.

8 Nε besabεŋ le yu, tu besabεŋ le gεh besa ba Tada, besabεŋ nε kwe lo, tu le gεh besa ba Tada. Noo, kεne besabεŋ le yu, kεne besabεŋ kwe lo, tu kεme gεh Tada besabεŋ.

9 Le fieε fi gε ge lε Kletu kwe wu kaasε wu bu yi kwe le wù nyu yu. Wu gε ge noo wu lε wu nyû Tada wù bamii bachii ba baan̄ yu bε ba kweeyε wa.

10 Noo, le nje la wù wo sage mwa bwoo wo mo suune lo nsa we? Le te nje la wù wo nyieŋse mwa bwoo? Besεŋ kēe lε besabεŋ bachii lε be gε be lεεŋ a Nyo fwe wu sa besabεŋ.

11 Le fieε fi ba le ba saŋ lε,
“Mε wù Tada nduu lε, no nle yu,
muh wuchii lε wu gε wu tûŋ anyuu a mε jii,
muh wuchii wu jêmε bε jwe we lε nle Nyo.”

12 Fi mo fi nyume lε muh wu mumwaa wu mumwaa besabεŋ le kεme ki wu lεεŋ a Nyo jii wu sεεŋ no gee che gε bee.

Keefε muh ge fieε fi mwa bwee gwe lo gε

13 Noo, keefε besabεŋ tu be sâge muh lε muh bee mo suune lo nsa gε. Fieε fi besabεŋ kεme ki bee gεe le lε muh doo wu gee fieε wu yεne lε keefε nyume fieε fi le fi ge mwa bwee baŋsε yu wu gwe lo gε.

14 Nkee lo, ɳka mbεεŋ njε muh wu Tada Jiso lε gε fιεε fijile fimi nyume yu lεfilefi fi le njε fi yuude lo sεŋ gε. Geenε, muh mu ja wu tu wu yεne le fιεε fijile fimi le yu fi yuude gε, tu fi le fi nyume gεh noo fε wu le.

15 Nε wo jii fιεε fi chεŋe bε mwa bwoo, tu gε wo ka duunyi nyume kiŋkoŋε fε wu le gε. Keefε wo chīnε fιεε fi wo jii fi ge mwa bwoo wu Kletu gε kwe nje wu, wu gwe gε.

16 Noo, keefε wo gε fιεε fi joŋe fi wo gee ja tu fi ba jēme le le fi befe gε.

17 Beŋ kēe le gε bvunfonj bvu Nyo nyume fιεε fi kune mwεε munjile bε mwεε mu mule gε. Le fιεε fi kune ki muh kēme kinche kĩ chaŋj bε kĩ nyiegee mo ki wu kēme kinlaŋye kĩ jade fε Kiyo ki Yuude le.

18 Muh ne lene Kletu le yiŋε je le, tu Nyo le wu yuge njoŋ bε wu, bamii beεŋse te wu.

19 Besabεŋ mo be b̄i mwεε mù too nyume bε nyiegee le, bε mù fii besabεŋ ki be joone lo muh le muh le.

20 Keefε beŋ chēŋe bε leme chi Nyo nje mwεε munjile gε. Le nchiεŋ le mwεε munjile munchii yuude lo, geenε wo ne jii fιεε fi taŋlo fi ge muh mu gwe lo, tu le fιεε fi befe fi wo gee.

21 Le fιεε fi joŋe ki wo fāŋ ki wo jí nyan, kεnε ki wo mû mbvuuŋ, kεnε ki wo gε la fi taŋlo fi gε mwa bwoo gwe lo.

22 Nε fitele fi wo lese yi Nyo le fi beεŋ fιεε fimi le, wo chīnε, kee gε bena Nyo bafεε. Njoŋ wù baŋ le fε muh wù fιεε ya yu fi sage wu gε, nje wu gee fιεε nyu fi wu toone le le fi kooji.

23 Geenε, muh wù jii fιεε wu kēme kimajε fε fitele fie le, le wa yi ɳge le, nje wu gee fιεε nyu fi fitele fi

wu lese yi Nyo le, baan**g** b*ε***e**n*g* g*ε*. B*ε***η** k*ē*e l*ε* f*ε**ε* f*ichii*
f*i* muh gee n*je* fitele fie f*i* wu lese yi Nyo le le f*i* b*ε**e*n*g*
s*ε**η*, tu le kimbef*ε*.

15

*Muh g*ē*e f*ε**ε* f*i* jo*η*e muh w*ù* le mbebe yo le*

¹ Besab*ε*n*g* ba t*ε**ε*me yi m*bεmε* le k*ē*me ki be k*ā*ane
sh*é**η* b*ε* n*gwe* w*ù* bamii ba w*ε**ε*yi g*wee*. Keef*c*
besab*ε*n*g* g*ē* f*ε**ε* nyume g*eh* f*i* ta*ŋlo* ye jo*η*e g*eh*
nyume besab*ε*n*g* g*ε*.

² Muh w*u* mumwaa w*u* mumwaa besab*ε*n*g* le
k*ē*me ki w*u* m*ō*ne ki w*u* g*ē* f*ε**ε* f*i* jo*η*e muh w*ù* le
mbebe ye le ki w*u* f*i* w*u* m*bεmε* we kuu.

³ B*ε***η** kee t*ε* l*ε* g*ε* Jiso Kletu kib*ε**ε* g*è* gee m*wεε* m*ù*
ye j*ō*ne g*eh* nyume w*u* g*ε*. W*u* g*è* gee f*ie* f*i* kooshi
no ba sa*ŋ* l*ε*, muh j*ε*me Nyo le l*ε*,

“Banchu*ŋ* ba bamii naanyi wo y*u*, le bo tu ye ya*ŋ*
le.”

⁴ Besab*ε*n*g* kee l*ε* m*wεε* m*unchii* m*ù* ba g*è* sa*ŋ* a
N*wa* w*u* Nyo le f*wee*le g*è* bee ki mu nt*ē*f*e* besab*ε*n*g*,
w*u* l*ε* mu ge besab*ε*n*g* l*ē*me bee t*ε**ε*me, muntele
mwesa besab*ε*n*g* y*ü*fe, besab*ε*n*g* mo be j*ī*ne f*we* yi
f*ε**ε* f*i* bee l*ε* be k*ē*me le.

⁵ N*lε*ge l*ε* Nyo w*ù* gee bamii l*ē*me bo t*ε**ε*me w*u* ka
gee muntele mu bamii y*ufe*, w*u* g*è* b*ε***η** ch*ē*e yi f*ε**ε*
le f*imimia* b*ε* bamii bachii b*ii* no Kletu Jiso duunyi,

⁶ w*u* l*ε* yi kintaash*ε* le, b*ε***η** t*ū*me ma*ŋku**ŋ* ma Nyo
w*ù* le Nyo mo Chiji Tada wese besab*ε*n*g* w*u* Jiso
Kletu yi j*ε* le yimimia.

*B*ε***η** f*i* muh w*uchii* g*eh* y*ε**ηyεεη* no Kletu le w*u* f*i*
b*ε***η***

7 Beŋ mo beŋ fli muh wuchii gəh yεεŋyεεŋ no Kletu le wu fi beŋ, mbεεŋse gεεne fε Nyo le.

8 Nsεεŋ beŋ le le Kletu gɛ be wu jo kikwεε ke njε mwa lεme fε Bajuu le ki wu dûnyε bo le le Nyo to wu jεmε nchιεεŋ. Wu gɛ ge noo ki wu tōoŋ baŋka ba Nyo gɛ nya bachiji chiji baboo le.

9 Wu gɛ ge tε noo, wu lε bamii ba le gε Bajuu gɛ tanlo bo bεεŋse tε Nyo nje yii yϊ Nyo kεme fε bo le. Finε le no ba saŋ lε,

“No fi le noo, nlé ŋgɛ mbεεŋse wo
antεnεe a bamii ba le gε Bajuu gε.

Nlé ŋgɛ n'yεεnε mbεεŋse jee chun.”

10 Fi ka nyume ba saŋ lε,

“Bamii ba le gε Bajuu gε, beŋ be bamii ba Nyo
lāŋeye.”

11 Fi ka nyume tε ba saŋ lε,

“Bamii ba le gε Bajuu gε, beŋ bεεŋse Tada.

Bituŋ bichii, beŋ bεεŋse Tada.”

12 Yosaya ka wu jεmε tε lε,

“Bia yimi lε yi gɛ yi sâaŋ a kfuu chi Jεsi le,
nyume muh wù lé wu bù wu sâge bituŋ bi bamii
ba le gε Bajuu gε.

Lé nyû yi ye ye le wù bituŋ lé bi ḡɛɛ bvufee bvuboo
wu le.”

13 Nlεge lε Nyo wu besabεŋ jiiŋe fwe yi wu le, wu
yisε muntele mwεna be njoŋ wuchii mo nyiεgee
no beŋ le beŋ leesε wa fitele yi ye ye le, wu lε a
bvunŋga bvu Kiyo ki Yuude le, beŋ jiiŋe gəh nyu fwe
segechii yi fιεε fi beŋ kee lε beŋ lé beŋ k̄mε le.

Fιεε fι gɛ fε Bol saŋ a je yϊ wu gɛ saŋ le

14 Booŋ ba bwεεŋ, mε kibεε ηkee chuule lε bεŋ kεme kiŋe ki joŋe baan, bεŋ yiſe be bvufee, bεŋ kee tε ki bεŋ tēefe bikwεε biεna.

15 Geenε, yi mwεε momu le, nle nsaŋ nchoojoε lo bεŋ le. Ngee noo ki ntaŋ bεŋ, nje nfii wù Nyo nya mεne,

16 lε mε nyûme muh wu lεme wu Kletu Jiso fε bamii ba le gε Bajuu le gε. Ngee lεme chine njε chiji kintanyε, nlεne yi saaka wù joŋe wù wu Nyo le, wu lε bamii ba le gε Bajuu gε nyûme njε kintanyε ki Nyo le wu bεεŋ, Kiyo ki Yuude seesε bo ki gεε yeye.

17 Noo, tanlo nchiaase ye yi lεme chaŋ chī nlεne Nyo le, nje nle ntaashε besa Kletu Jiso.

18 Gε tanlo mε moŋ lo njêmε kune fιεε fimi ye ye gε, fede fι Kletu le wu ge wa fede yi ye yan le, lε bamii ba le gε Bajuu gε, leese fitele yi Nyo le. Bo gε leese fitele bo bii mwεε mù ηgε njεme le be mù ηgε njee le.

19 Gε bee tε fι bii yi bvunja bvu mwεε mù duunyi bvunja bvu Nyo le, be mwεε mu jwe wu yunε mù ηgε njee le, fede yi bvunja bvu Kiyo ki Yuude le. Noo, kεge Yεlusalem ki kεnε gεεŋ bu kimbe kī Ililikun le, nyu nkeεŋ wa chuule ki nfejε saaka wù joŋe kune Kletu yo.

20 Ngε gee noo, a ntaŋ wan wù baan le lε nfēeji saaka wù joŋe wunε nyume fε ba gε baan a yu gε wa kune Kletu gε, wu lε keefε ηge nja ηgεεŋ njoone yi kinfu ki muh mu le gε.

21 Ngε gee fine fιεε mbii gεh nyume no ba gε saŋ lε,
“Bamii ba bo gε baan a sεεŋ gε wa bo le kune wu
gε,
bo lε bo yεŋ nchiεεŋ we le,

bamii ba gè baaŋ a yu gε wa kune wu gε, lé bo gê bo kêε wu.”

No Bol gè seese ki wu gêεŋ Lum

22 Chi jeese ba jiεnyε banε mε kiŋgane ki duude le fε nto besabεŋ yεnε.

23 Geene, mεeεse gε kijusε ki lεme ka baaŋ yu bimbe bine le gε. Noo no nche nshee ngoone wa biluŋ le ki nto le besabεŋ yεnε,

24 le nkwaji, nkee le besabεŋ lé be gê be yêne sege nfede ngeεne Sbeŋ. Nkwaji te le bεŋ lé bεŋ gê bεŋ fih mε yi jiεnyε waŋ le ki ngeεŋ mbu yo, sege besabεŋ moji shige, n'yu njoŋ a bεŋ ntεnε.

25 Geenε, mεeεse nle ngeεŋ Yelusalεm yi lεme le fε bamii ba le ba Nyo ba yo le.

26 Ngεεne yo nje bamii ba mbεmε ba Masedonia mo ba Akeya bo koŋe ki bo fε kinsu ki bo fi bamii ba le ba Nyo ba fuude yu Yelusalεm.

27 Gè koŋ bo ki bo ge noo, le nchiεŋ le bo gè keme ki bo ge fιεε fε bo le noo, nje nε baa bò le gè bamii ba le gε Bajuu gε le bo keme wa mbuu wu fii biyo biboo wu le wu Bajuu, tu bo keme te ki bo fih Bajuu bε mwεε mu yi nshεŋ le fεnε mù Nyo le wu buu bo yu.

28 Noo, sege nlé mēsε lεme chine, n'yεŋ le fιεε fι bo su le fι lee chiaaŋ yi Bajuu le, mε mo nja yo, nfe yaa a bεŋ le, besabεŋ yεnε, mε mo ngeεŋ Sbeŋ.

29 Nkee lo le sege nge ndoo ntoo a bεŋ le, ntoo bε kimbone ki Kletu fe bεŋ le a ki yisε.

30 Booŋ ba bwεεŋ, nkwude lo chiaaŋ bεŋ le a jee chi Tada wese besabεŋ wù Jiso Kletu le mo yi kiŋkonε ki Kiyo ki Yuude le, le bεŋ tâashε bε mε besabεŋ bûune Nyo chuule fε mεnε,

³¹ le taŋlo ŋge mbu chiaaŋ yi bamii ba le gε ba mbemε le gε ba Judia. Besabεŋ bûne tε le bamii ba le gε ba Nyo gε bεεŋ lεme chī ŋgeεene ki ŋge Yεlusalem,

³² wu le Nyo nε le wu bεεŋ, ŋge ndoo ntoo a bεŋ le n'yûge njon, fitele fian jiee lo a bεŋ ntεnεe.

³³ Nyo wù le Nyo wu nyiεgee nyûme bena bo bachii. Fi nyûme noo.

16

Ban'yeſε

¹ Ngoone ki ndûnyε jεme yese besabεŋ yimi yi jee che le le Febe bεŋ kεe wu. Wu fii yi lεme chi Nyo le a kintaashε ki bamii ba mbemε ki Seŋkliya le.

² Sege wu to, bεŋ fih wu njε muh wu Tada a je yī le yi bamii ba le ba Nyo le. Nε fiee le yu fi wu goone le bεŋ fih wu yu, bεŋ fih, bεŋ kēe le wu le wu fi wa bamii ba duude, wu fih tε mo mε.

³ Bεŋ yēſε Blisila bε Akwela le bεŋ nyâ mεne. Le bamii ba besa bo le be taashε yi lεme chi Kletu Jiso le.

⁴ Ba le kwe gè fe wa a bo we nje mε. Le bamii, gε mε geh mε maa wù nyaa kiyone bo le gε. Bintaashε bi bamii ba mbemε bi bamii ba le gε Bajuu gε bichii nyaa te kiyone bo le.

⁵ Bεŋ yēſε te kintaashε ki bamii ba mbemε ki taashi a bo yeh le bεŋ nyâ mεne. Bεŋ yēſε Abenetu wù nsaa yan wu shéŋ le. Wu gè bee muh wù fwe ki wù nyu muh wu Kletu woŋ wù Eſia le.

⁶ Bεŋ yēſε te Mεele wù le wu lεŋ wa baaŋ a bεŋ ntεnεe.

⁷ Bεŋ yēſε Andulniku bε Junia le bo le bamii baŋ ba woŋ, bo gè lεŋ wa ncha besa bo. Le bamii ba ba

kee bo ɳgoo yi boooŋ ba ntuuŋ ba Jiso le. Bo ḡe ya bo leesə fitele yi Kletu le a mene.

⁸ Beŋ ȳesə te Ambilatu wù nsaa yan wu shéŋ wù besa wu le kintaashə le yi Tada le.

⁹ Beŋ ȳesə Ubanu wù le wu taashə besa bo yi leme chi Kletu le, ȳesə te Stachi wù le nsaa yan wu shéŋ.

¹⁰ Beŋ ȳesə Abəle le. Le muh wù le wu dunyə wa le wu leme be Kletu wu tεeme. Beŋ ȳesə te bamii ba le a Alistobulu yeh le.

¹¹ Beŋ ȳesə Elodiŋ wù muh wan wu woŋ le, beŋ ȳesə te bamii ba le bo taashə yi Tada le bo le a Nashisu yeh le.

¹² Beŋ ȳesə te Tifena bε Tifosa le. Le bikəse ba lene leme chi Tada. Beŋ ȳesə Besis wu le fitele fiaŋ. Nyume te kwəse wu ləŋ wa leme chi Tada baaŋ.

¹³ Beŋ ȳesə Lufu wù Tada le wu cha muh we le, beŋ ȳesə te bwēe wù njode le le te bwaan.

¹⁴ Beŋ ȳesə Asinjklitu bε Fligoŋ mo H̄emi mo Battloba mo H̄ema, mo boooŋ ba bwēe wese besabəŋ ba bε bo le.

¹⁵ Beŋ ȳesə Filologu bε Julia le, beŋ ȳesə Neliu bε jeme ye le. Beŋ ȳesə te Olimba bε bamii ba le ba Nyo ba le bε bo.

¹⁶ Beŋ ȳesə bikwəe biɛna le, beŋ kfûgə a ɳkfugə wu bamii ba Nyo le. Bintaashə bi bamii ba mbəmə bi Kletu bichii ȳesə bε le.

Ntefε yi fekiməsə

¹⁷ Booŋ ba bwəen, nlege lo bεŋ le bεŋ jōde kife kune bamii ba too bε kiŋgaye bo jeese bεŋ bε n'yeyə wu kintəenye wu le gε wεε wu ba ḡe yεyi bεŋ yu gε. Beŋ lēge lo bo baa bamii.

18 Beñ kêe le gë bobaamii lene nyume fë Tada wese besabëj wù Kletu le gë. Bo lene nyume fë ate aboo le. Bo jôde njëme wù yege wù le wu kileele bo leede bamii ba le një bo kee fiëe señ.

19 No bamii bachii le bo yu wa kune beñ le beñ le bamii ba yuge fiëe beñ gee, ntu n'yuge njonj be beñ. Geenë ñgoone le beñ fëefe, beñ bñi nyume fiëe fi joñe le, keefë beñ këme kibo fë fiëe fi befe le gë.

20 Shëge wa shige Nyo wù le Nyo wu nyieggee wu nônj Satañ fëkuu, beñ bëenj yi wu le be bikaa. Nlege le Tada wese besabëj wu Jiso Kletu dûnyë fittele fi joñe fë beñ le.

21 Timoti wù lene besa wu yi fiëe le fimimia yëëse beñ le. Lushu be Jason mo Sosibata bò le bamii banj ba woñ yëëse te beñ le.

22 Më wù Tetu wù Bol jëme nsanje ñwa wunë, n'yëëse te beñ le a jee chi Tada le.

23 Gayu, wù më wù Bol nchee a wu yeh, kin-taashë ki bamii ba mbëmë kichii ki fëne ki taashi yu yëëse beñ le. Elastu wù le muh wù gëede kikëë wù alaanteñ kine le, be mwa bwëe wese wù jee che le Kwatu yëëse te beñ le.

24 [Tada wese wù Jiso Kletu dûnyë fittele fi joñe fë beñ bachii. Fi nyûme noo.]*

Mbëeñse nyûme fë Nyo le

25 Mbëeñse nyûme fë Nyo le. Le wu wù tanlo wu ge beñ têeme chuule bii no saaka wañ wù joñe jëme. Saaka wù joñe wunë le wù nfeeji kune Jiso Kletu. Wu gë shee nyume kinyile ki fiëe fi ba

* **16:24** Gë bañwa ba kege ba duude ba bo gë ya san jë yi Nyo yo këme kinchinj kine gë.

Lum 16:26

lvi

Lum 16:27

gè nyile baan lo nchenseñ, mεeñse le ba dunyε wa besabεñ le.

²⁶ Kinyile kine le ba dunyε wa. Mwεε mù bamii ba ntuñ wu Nyo gè sañ le mu ge mu bu waan fε bituñ le bichii. Nyo wù kage gε le wu wù gè du le ba dûnyε bituñ bichii wu lε bo lêese fitel yi ye ye le bo yûge wu le.

²⁷ Mbεεñse nyûme segechii fede yi Jiso Kletu le, fε Nyo wune wù me gεh wu wù feefe. Fi nyûme noo.

Nchane (Ncane)
The New Testament in the Ncane language of
Cameroon: Nchane (Ncane) (New Testament+)

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nchane (Ncane)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files
dated 16 May 2025

5108ebb0-51ad-5d6b-94ef-93cc302ed337